

SYKKYLVEN KOMMUNE
Kontrollutvalet

MØTEINNKALLING

27.02.2013

Kopi til: Ordføreren
Revisor
Rådmann

Medlemene av
Kontrollutvalet

INNKALLING TIL MØTE I SYKKYLVEN KONTROLLUTVAL

Det blir med dette kalla inn til møte i kontrollutvalet

**onsdag, den 6. mars 2013 kl. 14.00
i Formannskapsalen/ev. Blåsalen**

SAKLISTE:

- Sak 01/13 - Godkjenning av møtebok frå møte 22. november 2012
- « 02/13 - Oppfølging av derivatkontraktar mellom Sykkylven kommune og Nordea Bank ASA
- « 03/13 - Orientering om kommunerekneskapen - 2012 for Sykkylven kommune
- « 04/13 - Orientering om regelendringar
- « 05/13 - Tiltak i strandsona på Sætre, Ikornes – kommunen sitt tilsyn og kontroll i medhald av Plan-og bygningslova
- « 06/13 Orientering frå Kontrollutvalkonferansen
- « 07/13 - Plan for selskapskontroll – Sykkylven kommune
- « 08/13 - Prosjektskisse forvaltningsrevisjon - drøfting
Eventuelt

Saksdokument i sak 08/13 må eventuelt ettersendast eller utsettast til neste møtet.

Dersom det er vanskeleg å møte, gje melding på telefon 70 17 21 58 eller 97 60 57 83 til dagleg leiar eller e-post kontrollutval@kontrollutval.no.

Odd Jostein Drotninghaug
leiar
(sign.)

**KONTROLLUTVALET I
SYKKYLVEN KOMMUNE**

MØTEBOK

Møtedato: 22.11.2012, kl.14.00

Møtestad: Formannskapsalen

Møtet vart leia av: Odd Jostein Drotninghaug

Elles tilstades:

Grethe Melseth, Ole Bjørn Roald og Anita Søvik

Sigmund Valbø hadde forfall.

= 4 voterande

Frå kontrollutvalsekretariatet møtte dagleg leiar Harald Rogne og advokat Kjetil Kvammen.
Frå kommunerevisjonen møtte dagleg leiar Kjetil Bjørnsen og revisjonsrådgjevar Kurt Løvoll.
Frå Sykkylven kommune møtte rådmann Ole Johan Lillestøl og økonomisjef Arild Bergstrøm.

Det kom ikkje fram merknader til innkalling eller sakliste.

SAK 40/12

GODKJENNING AV MØTEBOK FRÅ MØTE 23. OKTOBER.2012

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Møtebok frå møte 23. oktober 2012 blir godkjent.

SAK 41/12

**DERIVATKONTRAKTAR MELLOM SYKKYLVEN KOMMUNE OG
NORDEA BANK ASA**

Saksutgreiing frå kontrollutvalsekretariatet datert 15.11.2012

Følgjande innstilling vart lagt fram av kontrollutvalsekretariatet:

1. Kommuneadministrasjonen blir bedt om å utgreie og vurdere nærare om dei aktuelle finansielle avtalane med Nordea Bank Norge ASA er gyldige, om kommunen kan krevje lemping av innhaldet i avtalane eller om kommunen kan kreve erstatning.
2. Til avgjerd av spørsmålet om vidare saksgang ber kommunestyret om å få seg førelagt ei nærare utgreiing når Nordea Bank Norge ASA sin uttale litt føre.
3. Kommunestyret vil kome tilbake til kva for endelege rettslege krav Sykkylven kommune eventuelt bør gjere gjeldande i denne saka.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Saka blir å oversende til rådmannen.

SAK 42/12

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON – SYKKYLVEN KOMMUNE

Saksdokument frå kontrollutvalsekretariatet datert 15.11.2012. Følgjande framlegg til innstilling vart lagt fram i møtet:

Kommunestyret godkjenner følgjande forvaltningsrevisjonsprosjekt i plan for forvaltningsrevisjon for inneverande valperiode:

1. Helse- og miljøtenesta
2. Sakshandsaming byggjesaker
3. IKT - internkontroll

Kontrollutvalet får delegert mynde til å vedta eit meir spesifisert prosjektinnhald innanfor kvart enkelt prosjekt som kommunestyret gjer vedtak om.

Kontrollutvalet si samrøystes innstilling :

Kommunestyret godkjenner følgjande forvaltningsrevisjonsprosjekt i plan for forvaltningsrevisjon for inneverande valperiode:

4. Helse- og miljøtenesta
5. Sakshandsaming byggjesaker
6. IKT - internkontroll

Kontrollutvalet får delegert mynde til å vedta eit meir spesifisert prosjektinnhald innanfor kvart enkelt prosjekt som kommunestyret gjer vedtak om.

Odd Jostein Drotninghaug
leiar
(sign.)

Grethe Melseth
medlem
(sign.)

Ole Bjørn Roald
medlem
(sign.)

Anita Søvik
medlem
(sign.)

SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalet i
Sykkylven kommune

Dato: 27.02.2013

SAK 02/13
OPPFØLGING AV DERIVATKONTRAKTAR MELLOM SYKKYLVEN
KOMMUNE OG NORDEA BANK ASA

Som vedlegg følger:

1. Kontrollutvalsak 41/12
2. Brev frå Sykkylven kommune datert 28.12.2012
3. Notat frå advokat Kjetil Kvammen datert 12.11.2012 (dokumentet var også ein del av saksdokumenta i sak 41/12)

I sak 42/12 fatta kontrollutvalet slikt samrøystes vedtak:

Saka blir å oversende til rådmannen.

I ettertid har vedlegg 2 og 3 blitt oversendt Finanstilsynet.

Harald Rogne
dagleg leiar

**SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS**

Kontrollutvalet i
Sykkylven kommune

Dato: 15.11.2012

**SAK 41/12
VURDERING AV SYKKYLVEN KOMMUNE SINE FINANSIELLE AVTALAR MED
NORDEA BANK NORGE ASA**

1. Innleiing

Kontrollutvalet har gjort vedtak om at sekretariatet skal gå igjennom den viktigaste dokumentasjonen i høve kommunen sine avtalar med banken når det gjeld mellom anna swapsjonar.

Avtalane har den 05.09.2011, sak PS45/11, for så vidt vore tema i kommunestyret. Men i nemnte møte valgte kommunestyret å utsette spørsmålet om korvidt kommunen bør bestride gyldigheita av avtalane med Nordea Bank Norge ASA.

Advokat Kjetil Kvammen har på vegne av sekretariatet utarbeidd notat av 12.11. d.å. vedkomande desse spørsmåla. Notatet gir ein del relevant faktisk og rettsleg informasjon som er nyttige for vurderingane. Dessutan framkjem foreløpige konklusjonar i saka. Det som vert opplyst kan tyde på at sentrale sider ved desse spørsmåla tidlegare ikkje har vore vurdert særleg grundig eller lagde fram for Nordea Bank Norge ASA.

2. Hovudfokus ved ein ny gjennomgang

Ein ny gjennomgang av sakskomplekset er denne gongen ikkje retta inn mot kommunen sin handlemåte. Dei interne tilhøva og dei reaksjonane og tiltak som internt følgte av kommunestyrevedtaket av 05.09.2011 er såleis ikkje tema her. Dei spørsmåla som no skal drøftast er den rettslege stillinga mellom kommunen og Nordea Bank Norge ASA i eigenskap av avtalepartar. Dette blir spørsmål som langt på veg vil kvile på bankfaglege og juridiske vurderingar. Men då tilhøvet til lovreglar ser ut til å vere sentrale, kan kommunen på fritt grunnlag gjere seg opp ei sjølvstendig meining med omsyn til banken sin handlemåte i forhold til det regelverket som det vert gjort greie for.

3. Avtaleinngåinga

Sekretariatet tek til vitande at kommunen mest sannsynleg har brote både kommunelova og anna regelverk gjennom inngåing av desse avtalane. Spørsmålet er om det vernet som lova skulle gi kommunen er tilsidesett av den andre parten i avtaleforholdet. Utgangspunktet er at kommunen var interessert i å oppnå rentesikringsavtalar, men sit att med noko anna, nemleg speulasjonsavtalar som medfører tap og risiko for tap. Når reglane synest

å vere brotne er det prinsipielt viktig at den avtaleparten kommunen burde kunne stole på får høve til å svare for feil som synest å liggje i dagen.

Når det gjeld saksbehandlinga for kontrollutvalet og vidare saksgang vil det verken vere kontrollutvalet eller revisjonen si oppgåve å handtere tilhøvet til Nordea Bank ASA. Det er naturleg at kommunen som skadeliden eller tapande kontraktspart gjennomfører denne oppgåva med assistanse av sine hjelparar og sitt eige nettverk.

4. Grunnlaget for reaksjon mot banken

Hovudgrunnlaget for kritikken mot banken går fram av pkt. 3 og 6 i advokat Kjetil Kvammen sitt notat.

Det kjem her fram at banken har klassifisert Sykkylven kommune som "Ikke-profesjonell" i høve til det såkalla MiFiD-regelverket som går fram av verdipapirforskrifta.

I eit eige brev datert 11.03.2011 har banken bekrefta at Sykkylven kommune skulle få "største grad av informasjonssikkerhet" i samband med inngåing av avtalane.

Dette er eit investorvern som kommunen dessverre gjekk glipp av. Svikten skjedde truleg på grunnlag av feil og dårlege kvalitetssikra rutinar hjå Nordea Bank Norge ASA. Like sannsynleg synest det å vere at dersom den lov-og forskriftsfesta informasjonen var blitt gitt, så ville både administrasjonen og politikarane i Sykkylven kommune ha vurdert avtalane på ein annan måte. Sagt med andre ord ville avtalane mest sannsynleg aldri blitt inngått. Mykje kunne då vere spart for Sykkylven kommune.

Tidspunktet for når denne kunnskapen skulle gjevast til kommunen er sentralt for saka. Den kunnskapen ein må ha for vurderingane vil kome for seint dersom den først blir kjent etter at avtalane er inngått, slik det mest sannsynleg var tilfellet i desse sakene.

På grunn av dokumentasjonsplikta vil banken vere den som har bevisbyrda i desse spørsmåla.

5. Kravet som bør stillast

Etter det sekretariatet kan sjå, bør det klart stillast spørsmål til Nordea Bank Norge ASA om å erkjenne ansvar for at desse feila vart gjort. Vi kan ikkje sjå at Nordea Bank Norge ASA har fått denne saka framlagd for seg på ein slik måte tidlegare eller at slike sentrale spørsmål om gyldigheit eller ansvar er retta mot banken. Det er viktig at banken får gjere greie for korleis ein har oppfylt pliktene i høve til lova, herunder m.h.t. pliktig dokumentasjon.

Saka er på grunn av sin art og beløpa sin storleik, samanhalde med eit klart regelverk som ser ut til å vere brote, som så alvorleg at kommunen også kan vere tent med å få ei rettsleg prøving av spørsmålet om gyldigheit og ansvar.

6. Vidare tiltak

Desse spørsmåla vil det vere naturleg å kome tilbake til etter at motparten sitt syn er klarlagd og dersom ein då mislukkast i å oppnå semje. Både gjennom semje og som resultat av ei domstolsprøving kan løysinga også gå ut på at avtalane blir modifisert, dvs. lempa til fordel for den parten som har blitt urimeleg behandla. Advokat Kvammen peikar på dette som ei mulegheit etter avtalelova.

Ut frå at Nordea Bank Norge ASA er eit verdipapirføretak, som på visse vilkår har konsesjon til å drive slik verksemd, er det nærliggande å vurdere innrapportering av denne alvorlege svikten til bankane sitt tilsynsorgan, Finanstilsynet. Manglande internkontrollsystem i bank er

styret sitt ansvar. Den renomme-og omdømerisikoen ei sak medfører for den andre parten vil kunne vere betydeleg. Dette alternativet bør inngå i dei vidare vurderingane i saka.

Det er likevel viktig for ei rett vurdering og vidare handsaming at kommunestyret får saka til ny førehaving når bankens sine svar ligg føre.

Med det som er nemnt ovanfor som bakgrunn legg ein saka fram for kommunestyret med slik

innstilling:

1. Kommuneadministrasjonen blir bedt om å utgreie og vurdere nærare om dei aktuelle finansielle avtalane med Nordea Bank Norge ASA er gyldige, om kommunen kan krevje lemping av innhaldet i avtalane eller om kommunen kan kreve erstatning.
2. Til avgjerd av spørsmålet om vidare saksgang ber kommunestyret om å få seg førelagt ei nærare utgreiing når Nordea Bank Norge ASA sin uttale litt føre.
3. Kommunestyret vil kome tilbake til kva for endelege rettslege krav Sykkylven kommune eventuelt bør gjere gjeldande i denne saka.

Harald Rogne
dagleg leiar

Sykkylven kommune
Rådmannen

Finanstilsynet
Postboks 1187 Sentrum
0107 OSLO

Unntatt iht.: Offentleglova § 15

Dykkar dato:
Dykkar ref.:

Vår dato: 28.12.2012
Vår ref.: 2012/1384-
Klassering: 12194/2012

Saksbeh.: Arild Bergström
Telefon: 70 24 66 00

Vurdering av kommunens finansielle avtaler med Nordea Bank Norge AS

10. desember i år melder Farsund Avis at Finanstilsynet har bede Nordea om ei redegjering i tilknytning til transaksjonane med Farsund kommune og eventuelle liknande transaksjonar med andre kommunar.

Sykkylven kommune har slike avtaler.

I samband med sak for Kontrollutvalet har Kontrollutvalets juridiske konsulent vurdert avtalane opp mot MiFiD-regelverket.

Ein vil spesielt peike på at Nordea la «Kundekontrakt for derivattransaksjoner» fram for kommunen for undertekning først ca. 4 månader etter at siste avtale var gått inn. Jf utgreiing frå Kontrollutvalssekretariatet sin juridiske konsulent.

Kontrollutvalssaka vert oversendt Dykk.

Med helsing

Ole-Johan Lillestøl
rådmann

Arild Bergström
økonomisjef

Vedlegg:

1 Vedkomande vurdering av kommunens finansielle avtaler med Nordea Bank Norge AS

Kopi: Kommunerevisjonsdistrikt nr 3 i Møre og Romsdal

Postadresse: Rådhuset, 6230 Sykkylven
Besøksadresse: Rådhuset, Kyrkjevegen
E-postadresse: postmottak@sykkylven.kommune.no

Telefon: 70 24 65 00
Telefaks: 70 24 65 01

Bankgiro: 4045.07.01442
Bankgiro skatt: 6345.06.15287
Orq.nr.: NO 964980 365 MVA

NOTAT

Til
Kontrollutvalgssekretariat: SKS IKS

Dato for utarbeidelse av notatet: 12.11.2012

Sak: Sykkylven kontrollutval, sak nr.: 38/12

Saken gjelder: Finansielle avtaler inngått av Sykkylven kommune

Innhold

1.	Tidligere vedtak.....	2
1.1.	Kontrollutvalget.....	2
1.2.	Kommunestyret.....	2
1.3.	Mulige grunner til at saken har stanset opp	3
2.	En illustrasjon av kompleksiteten i de finansielle produktene	3
3.	Regelverk til beskyttelse av kunder	4
3.1.	Kommuneloven.....	4
3.2.	Verdipapirhandelloven.....	4
3.3.	Verdipapirforskriften og MiFID	4
3.4.	Finanstilsynets rundskriv nr. 4/08.....	5
3.5.	Sanksjoner ved regelbrudd.....	5
4.	Partsforholdet og avtalene.....	5
4.1.	Kommunen.....	5
4.2.	Opptakten og de første avtalene.....	5
4.3.	Kundekategoriseringen	6
5.	Nærmere om inngåelsen av avtalene.....	7
5.1.	Tidspunktet for avtalenes bindende rettsvirkning.....	7
5.2.	Tidspunktet for bankens meddelse av ulike avtalevilkår	7
5.3.	Rammeavtalens manglende betydning for tidligere avtaler.....	7
6.	Feil begått av Nordea Bank Norge ASA	8
6.1.	Manglende kundeinformasjon til rett tidspunkt – forut for at beslutninger tas	8
6.2.	Øvrige spørsmål som det er naturlig å stille	8
6.3.	Dokumentasjonsplikten.....	9
6.4.	Forholdet til Finanstilsynet som fagetat, jfr. vilkår for verdipapirforetakets konsesjon	9
7.	Spørsmål om rettsvirkninger av begåtte feil	9

7.1. Spørsmål om ugyldighet	9
7.2. Spørsmål om erstatning.....	9
8. Kommuneadvokatens råd, den bestilte rapporten fra investeringsrådgiver	10
9. Foreløpig konklusjon.....	10

1. Tidligere vedtak

1.1. Kontrollutvalget

I sak nr. 2/11 gjorde kontrollutvalget følgende vedtak:

- På bakgrunn av fleire formelle feil som er gjort i denne saka, mellom anna brot på finansreglementet vedteke av kommunestyret, vil kontrollutvalet ha utgreidd om kommunen er bunden av avtalen som er inngådd med Nordea Bank ASA. Kontrollutvalet vil om kort tid ha et nytt møte for vidare behandling av saka.

Under sak 05/11, den 16.03.2011 vedtok kontrollutvalget følgende:

- Før endeleg behandling av saka vil kontrollutvalet ha seg førelagd ei vurdering av korleis konkurranseutsettinga av finansielle instrument som bruk av renteswap-avtalar og swapsjonar er gjennomført.
- Med utgangspunkt i m.a. brevet frå Nordea Bank ASA datert 11.03.2011 vil kontrollutvalet også ha seg førelagd ei vurdering av om rådmannen i Sykkylven kommune, samla sett i si sakshandsaming, har handla innanfor sine fullmakter.
- Kontrollutvalet vil vidare få vurdert om banken har oppfylt sine forpliktingar når det gjeld informasjon til kommunen som følge av kundeklassifisering og om resultatet av kundeklassifiseringa i forkant av at avtalane vart gjort.

1.2. Kommunestyret

I møte 05.09.2011, sak PS45/11, gjorde kommunestyret slikt vedtak (21 mot 8 stemmer):

- Rådmannen sine administrative tiltak innanfor område økonomi så langt, vert teke til orientering. Kommunestyret viser til kritikk av administrasjonen i sak PS45/11, pkt. 3, og pålegg rådmannen å gjere ytterlegare administrative tiltak/omorganiseringar med frist 03.10.2011.
- Innspel frå Gabler Wassum AS til endringar i finansreglementet, vert innarbeidd.
- Ut frå ei totalvurdering vert det ikkje på dette tidspunkt gått vidare med å bestride dei gjeldande avtalane med Nordea Bank Norge ASA.

Virkningene av siste punkt i kommunestyrets vedtak er noe uklare. Vedtaket er dessuten ikke særlig utfyllende begrunnet.

På den ene side er det sannsynlig at bakgrunnen for vedtaket var at forholdet til Nordea Bank Norge ASA ikke var tilstrekkelig belyst til at kommunestyret kunne ta et endelig standpunkt. Gyldighets- og ansvarsspørsmålet ble m.a.o. antagelig ikke ansett for å være tilstrekkelig utredet.

På den andre side gir kommunestyrevedtaket ingen føringer for om hvorvidt, og eventuelt når og hvordan, det langsiktige avtaleverket med banken skulle forfølges videre. Politikerne kan ha hatt ønske om å se en utviklingen/de reelle økonomiske virkningene av avtalene, men en synes da å ha oversett nødvendigheten av å unngå passivitetsvirkninger, dersom forholdet til Nordea Bank Norge ASA skulle prøves videre. "På dette tidspunkt" kan likevel tyde på at kommunestyret senere er åpen for å få seg forelagt avtaleforholdet med Nordea Bank Norge ASA som egen sak. En må tolke kommunestyrevedtaket slik at en overlater det til administrasjonen å ta opp dette.

1.3. Mulige grunner til at saken har stanset opp

Administrasjonen har imidlertid så vidt jeg vet ikke foretatt seg noe i det året som er gått når det gjelder spørsmål om avtalenes gyldighet og ansvarsforholdene. Begrunnelsen for dette er jeg usikker på. Både sakens omfang og de forhold som ble avdekket internt i kommunen kan være årsak til at ytterligere fokus sett fra en side ikke er ønskelig. Men dette er naturligvis i seg selv en lite holdbar grunn til å la saken ligge uavklart. Jeg anser for min del dette for å være bakgrunnen for at kontrollutvalget anmoder om at saken nå blir tatt opp.

Jeg vil nevnte at jeg i det etterfølgende ikke kommer nærmere inn på forhold i Sykkylven kommune da jeg ikke anser slike forhold relevant i forhold til det som jeg av kontrollutvalget er anmodet om å drøfte.

2. En illustrasjon av kompleksiteten i de finansielle produktene

Jeg skal kort og unøyaktig forsøke å illustrere den swapsjon som kommunen har inngått: Swapsjon er en opsjon på å tre inn i en renteswap (rentebytteavtale) på et fremtidig tidspunkt. Hensikten med en renteswap er å etablere stabilitet i finanskostnader og/eller -inntekter. Partene avtaler bytte av rentebetingelser f.eks. på lån i en nærmere bestemt periode. Byttet innebærer at den ene part får byttet sin flytende rente mot fast rente, mens den andre part får flytende rente i bytte mot fast rente.

Salg av en swapsjon gir motparten en rett, men ikke plikt (opsjon), til på et eller flere fremtidige tidspunkt å inngå en på forhånd avtalt rentebytteavtale (swap). I dette ligger at kommunen har solgt (bundet seg til) å stå ved en opsjon for motparten som under gitte forutsetninger påfører kommunen forpliktelser i fremtiden. Swaper finnes i utallige varianter.

Dersom 10 års markedsrente pr. februar 2011 er lavere enn 4,05 %,
- da har kommunen plikt til innen 5 år (regnet fra februar 2011)

- å betale en rente på 4,05 % på en 10 års rentebytteavtale knyttet til et underliggende beløp på NOK 300 mill. (uten at dette er knyttet til et konkret lån som kommunen har).

Som kompensasjon for salget av denne opsjonen mottar kommunen NOK 7,7 mill. i opsjonspremie (2,4 - 2,8 % premie).

Forutsetning:

Dersom 10 års markedsrente (pr. februar 2011) er høyere enn 4,05 %, vil kommunens plikt til å bli part i rentebytteavtalen ikke bli effektiv (fordi motparten da vil få bedre betalt fra andre). Kommunen beholder opsjonspremien uansett om avtalen blir effektiv.

Som adskilt transaksjon skjer så følgende:

Kommune bruker opsjonspremien til å redusere en del dyre låneavtaler (solgt renteswapper med løpetid 5-10 år og kjøpt nye renteswapper med løpetid 3-5 år).

Effekten er at kommunens løpende rentekostnader er blitt redusert.

Scenariet er en form for rentegaranti, rentesikkerhet til en som man har lånt penger fra.

10 års markedsrente pr. februar 2011 ble 3,5 %. Da må kommunen innen 5 år likevel betale 4,05 % rente av NOK 300 mill. i 10 år.

Ovenstående illustrerer noe av kompleksiteten og usikkerheten ved slike produkter. Den er på ingen måte en utførlig beskrivelse av problemstillingene.

3. Regelverk til beskyttelse av kunder

3.1. Kommuneleien

I kommuneleien § 52 tredje ledd stilles det krav om at kommunen skal ha slik finansforvaltning at det oppnås tilfredsstillende avkastning, ikke vesentlig finansiell risiko og at krav til likviditet er oppfylt. Finansforvaltningsforskriften (forskrift 9. juni 2009 nr. 635 om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning) § 3 utdyper dette. Et verdipapirforetak vil være en profesjonell aktør som både kjenner til og vektlegger dette sentrale regelverket som gjelder for kunden og som også oppfyller kravene til god forretningsskikk.

3.2. Verdipapirhandellevien

Lov om verdipapirhandel ble vedtatt 29. juni 2007 og trådte endelig i kraft 1. januar 2008. Loven gjennomfører blant annet EUs direktiv 2004/39/EF om markeder for finansielle instrumenter (MiFID). I § 10-11 har loven regler om god forretningsskikk. Kravet om god forretningsskikk er en av de mest sentrale rettslige standarder for den virksomhet som et verdipapirforetak driver. Lovens kap. 10 regulerer beskyttelse av investorer.

3.3. Verdipapirforskriften og MiFID

I forbindelse med implementeringen av EU-direktivet Markets in Financial Instruments Directive (MiFID), i kraft fra 01.11.2007, ble det den 29.06.2007 også vedtatt ny forskrift. Direktivet

regulerer på ufravikelig måte de rammebetingelsene som gjelder for verdipapirforetak og investeringsvirksomhet.

EUs direktiv 2006/73/EF er gjennomført i verdipapirforskriften (vpf.) kapittel 10.

3.4. Finanstilsynets rundskriv nr. 4/08

I dette rundskrivet kom (daværende) Kredittilsynet den 12.02.2008 med nye retningslinjer for salg av sammensatte eller garanterte produkter. I rundskrivet slås det fast at "Kredittilsynet legger til grunn at en ikke-profesjonell kunde normalt ikke vil ha nødvendig erfaring og kunnskap til å forstå risikoen ved sammensatte produkter". I tillegg uttaler Kredittilsynet at "...sammensatte produkter i liten grad bør anses hensiktsmessig for en ikke-profesjonell kunde". Sammen med uttalelser fra bl.a. finansministeren ble dette i markedet oppfattet som et totalforbud mot salg av sammensatte produkter. Bakgrunnen for denne innskjerpingen var bl.a. en rekke negative presseoppslag om denne type produkter, og spesielt i de tilfeller det var tale om lånefinansiering. Jeg viser til sakene vedrørende de såkalte "Terra-kommunene".

3.5. Sanksjoner ved regelbrudd

Dersom det er oppnådd vinning ved en uaktsom eller forsettlig overtredelse av bl.a. verdipapirhandelloven § 10-11 jfr. lovens § 17-2 og forskrifter gitt i medhold av lovens bestemmelser, kan den som vinningen er tilfalt, pålegges helt eller delvis å avstå denne.

Slik vinningsavståelse kan komme i tillegg til straffesanksjoner i medhold av verdipapirhandelloven § 17-3.

Sanksjonene kan være så byrdefulle at en part i gitte tilfeller kan se seg best tjent med en frivillig løsning i en tvist.

4. Partsforholdet og avtalene

4.1. Kommunen

Etter alt å dømme var Sykkylven kommune ikke spesielt godt rustet m.h.t. kompetanse når det gjaldt rekkevidden av kompliserte finansielle produkter. I så måte adskiller Sykkylven seg neppe særlig fra primærkommuner flest.

4.2. Opptakten og de første avtalene

Det kan bringes i erindring at verdipapirforetaket er den profesjonelle part i avtaleforholdet. I 2008 hadde Sykkylven kommune lån i størrelsesorden kr. 300 mill i Kommunalbanken. I januar 2008 ble det i spørsmålet om reduksjon av renteutgiftene konkludert i kommunen med at det antagelig var lite å vinne ved å foreta endringer på dette området.

Sykkylven kommune hadde pr. 2008, i de relasjoner som her omtales, ikke kundeforhold til Nordea. Høsten 2008 ble det, angivelig etter initiativ fra banken, avholdt et info-/ salgsmøte i

kommunen. Formålet var å få i stand innsalg av bankens produkter. Der foreligger ikke referat fra møtet.

Den 03.11.2008 og 13.02.2009 ble det inngått rentebytteavtaler for h.h.vis NOK ca 181 mill. og NOK 78,5 mill. Den 01.12.2009 ble det inngått avtale om swapsjon.

Det kan reises spørsmål om noen implisert medarbeider i banken ble godskrevet særskilt vederlag for angjeldende oppnådde avtaler med Sykkylven kommune.

4.3. Kundekategoriseringen

Verdipapirhandelloven stiller krav til banken og verdipapirforetaket om å inngå en kundeavtale ved handel i finansielle instrumenter.

Videre stiller loven krav til hvordan verdipapirforetaket skal opptre overfor sine kunder.

I forbindelse med inngåelse av kundeavtalen innhenter banken informasjon om erfaring og kunnskap, finansiell informasjon, investeringsformål, regelverket hos investor, risikoprofil og annet. Innhentet informasjon skal sikre at bankens kunder får tilpasset rådgivning.

I forhold til regelverket har banken i brev av 11.03.2011 meddelt at Sykkylven kommune er klassifisert som "Ikke-profesjonell" kunde, hvilket for så vidt også ville være uunngåelig og utvilsomt i forhold til regelverket. Jeg minner om at dette er den av tre ulike kundekategorier som loven gir den høyeste grad av investorbeskyttelse. I dette ligger bl.a. at banken i ettertid skal kunne dokumentere at kommunen hadde kunnskap og erfaring til å forstå investeringstjenesten, og at banken har vurdert produktet til å være et riktig råd/produkt for kommunen som kunde. I tillegg foreligger det lovpålagte krav m.h.t. hvilken informasjon kommunen skulle motta fra banken, samt hvilken informasjon banken på sin side, også det på en etterviselig måte, skulle innhente fra kommunen som potensiell kunde.

Denne dokumentasjonen synes fullstendig fraværende

MiFID-regelverket og virkningene av det må forutsettes å ligge innenfor bankens spisskompetanse, jfr. verdipapirforskriften. Bankene har som ledd i egen internkontroll selv et ganske nitid regelverk på dette området.

Jeg kan ikke se at kommunen har anmodet om å få fremlagt Nordeas rutine- og prosessbeskrivelse som gjaldt i 2008 på dette spesifikke området.

Jeg nevner for ordens skyld at jeg har mottatt kopi av Nordeas ovennevnte brev av 11.03.2011 til kommunerevisjonen, signert Ottar Strompdal. I brevet bekrefter banken sin egen plikt til å gi Sykkylven kommune "største grad av informasjonssikkerhet" i forbindelse med at avtaleforpliktelsene pådras. Det redegjøres imidlertid ikke tilstrekkelig for hvordan dette kan ha skjedd. Ingen lovpliktig dokumentasjon er fremsendt.

Kommunen bør etter mitt skjønn sørge for at dokumentasjonsplikten ettergås nå, da det klart vil kunne være av betydning for avtalers gyldighet og ansvarsspørsmålet.

5. Nærmere om inngåelsen av avtalene

5.1. Tidspunktet for avtalenes bindende rettsvirkning

I brev av 05.11.2008 til Sykkylven kommune bekreftet Nordea Bank Norge ASA handel med NOK 181.208.230,- samme dag på basis av kontrakt nr. 790218/953038 med angivelig kontraktsdato 03.11.2008. Brevet er bekreftet ved påskrift gitt av kommunalsjef Dag Flackè og rådmann Erling Solsletten. Nordea har ikke fremlagt noen dokumentasjon som godtgjør at noen av disse hadde fullmakt til å inngå en slik avtale, verken i begynnelsen av november 2008 eller senere. Om kommunens ansatte utad kunne være legitimert til å handle er tvilsomt på grunn av kravet til den profesjonelle medkontrahentens gode tro er skjerpet på slike felt. Banken kunne uansett ha satt fokus på de ansattes materielle kompetanse, særlig i forhold til kommunens finansreglement.

Kontraktsdokumentet ble forelagt formannskapet først 24.11.2008.

5.2. Tidspunktet for bankens meddelse av ulike avtalevilkår

Først i april 2010 får Sykkylven kommune seg forelagt Nordeas kundekontrakt for derivattransaksjoner. Denne avtalen for valuta- og derivathandler ble oversendt Sykkylven kommune v/ordfører ved bankens ekspedisjon av 14.04.2010, innstempelt den 21.04.2010 i Sykkylven kommune.

I svarbrev av 22.04.2010 til Nordea Bank Norge ASA, avd. Sykkylven, ber kommunens stabssjef om mer informasjon. Videre anmoder han om et møte med banken i anledning avtalene.

Jeg kan ikke se at brevet er besvart skriftlig av Nordea Bank Norge ASA.

Til dette har for øvrig nåværende økonomisjef i kommunen gitt følgende opplysning:

"På forespurnad frå kommunen, svarte Nordea at dette var ein standardavtale som ved ein lapsus ikkje var sendt ut og underteikna før inngåing av kontraktane. Det vart teke opp om underskriving av avtalen ville ha innverknad på avtalar gått inn før underteikning, men det fekk vi avkrefstande svar på. – Som alle avtalar ville dei gjelde frå underskriftdato, dvs. framtidige handlar."

5.3. Rammeavtalens manglende betydning for tidligere avtaler

Nordea har altså selv bekreftet at den formelle kundekontrakten ikke er virksom med tilbakevirkende kraft, dvs. for avtaler inngått før 26.04.2010. Etter mitt skjønn ville dette for øvrig uansett ha vært rettsfølgen, slik de ulike tidspunkt for avtaleinngåelsene her var.

Avtalen er formulert som en rammeavtale. Den er datert, signert og stemplet av ordfører Jan Kåre Aurdal 26.04.2010 samt av Nordea Bank Finland Plc v/Ole Petter Solnørdal denne nevnte dagen. I avtalen heter det bl.a.:

"Handel i Derivatinstrumenter innebærer risiko slik handel fordrer derfor spesiell kunnskap fra Kundens side."

Dette avtales ca. fire måneder etter inngåelsen av den seneste avtalen.

Ovenstående kan se ut som et alvorlig brudd på det regelverk som er nedfelt med hjemmel i bl.a. verdipapirhandelloven.

6. **Feil begått av Nordea Bank Norge ASA**
(Oppregningen er ikke fullstendig/uttømmende)

6.1. Manglende kundeinformasjon til rett tidspunkt – forut for at beslutninger tas

Etter mitt syn begikk verdipapirforetaket (banken) en alvorlig feil ved ikke å informere i Sykkylven kommune i samsvar med regelverket senest forut for den politiske behandling av spørsmålet om avtaler. En kommune må ha lov til å stole på at en profesjonell medkontrahent i et slikt tilfelle følger loven.

For det første hadde verken rådmannen, noen av hans underordnede eller formannskapet materiell kompetanse til å fravike finansreglementet, og langt mindre kommunelovens spesialbestemmelser om kommuners finansforvaltning. Ei heller Sykkylven kommunestyre kunne uten videre tilsidesette finansreglementet.

For det andre må Sykkylven formannskap antas å ha vært uten tilstrekkelig kunnskap om hva angjeldende avtaler i virkeligheten innebar, herunder det reelle risikoaspektet. Informasjon om dette manglet. Hvilke drøftelser som foregikk i formannskapet lar seg kanskje langt på veg ettervise gjennom bevisførsel. Men den naturlige uvitenhet eller villfarelse som der rådet lå utvilsomt innenfor bankens lovfestede oppgave å fjerne som ledd i den "investorbeskyttelse" banken var lovpålagt å gi og har bekreftet seg innforstått med. Misforståelsene gikk så langt at Sykkylven formannskap la til grunn at kommunen med avtalene hadde skaffet seg en reduksjon fra 6 % til 4 % og således ville spare NOK 1,6 mill, dvs. en umiddelbar gevinst som formannskapet sågar kunne disponere over. I formannskapet var det etter det opplyste svært få motforestillinger mot avtalene.

De faktiske forhold var imidlertid at "markedet", dvs. swap markedsrente i denne perioden, i andre sammenhenger, var definert av banken selv og andre til å synke til ned mot 2 % i utviklingens medfør, og det uten noen form for avtaler eller tiltak. Dette kom etter det opplyste ikke fram da det burde.

6.2. Øvrige spørsmål som det er naturlig å stille

Det er naturlig å be om å få dokumentert hvordan Nordea Bank Norge ASA som verdipapirforetak har oppfylt sine plikter etter loven forut for inngåelsen av angjeldende avtaleforhold.

Det er videre naturlig å be om å få oversendt kopier av eventuelle avtaledokumenter signert av kompetent person i kommunen etter at verdipapirforetakets (bankens) egne selvstendige informasjonsrutiner angivelig er blitt gjennomført overfor kommunen.

Det må i mangel av andre opplysninger antas at slik dokumentasjon ikke foreligger.

6.3. Dokumentasjonsplikten

I følge verdipapirforskriften § 9-21 stilles det følgende krav til oppbevaring av dokumentasjon, herunder oppbevaringstid:

- (1) Verdipapirforetak skal oppbevare den dokumentasjon som kreves etter verdipapirhandelloven og forskrifter fastsatt i medhold av verdipapirhandelloven i minst 5 år.*
- (2) Dokumenter som viser verdipapirforetakets og kundens respektive forpliktelser og rettigheter i tilknytning til avtale om tjenesteyting eller vilkårene for denne, skal likevel oppbevares så lenge kundeforholdet varer.*

6.4. Forholdet til Finanstilsynet som fagetat, jfr. vilkår for verdipapirforetakets konsesjon

Det er naturlig senere å vurdere hvorvidt saken bør forelegges for Finanstilsynet til uttalelse når det gjelder de verdipapirfaglige spørsmål denne saken måtte reise.

7. Spørsmål om rettsvirkninger av begåtte feil

Noen av disse er omtalt ovenfor under 3.5.

7.1. Spørsmål om ugyldighet

I dette ligger spørsmålet om kommunen kan gå fra avtalene, dvs. at Nordea/partene må avstå fra å gjøre rett gjeldende etter de inngåtte kontraktene.

Til dette kreves en ugyldighetsgrunn. Det kan tenkes at avtalerevisjon, og endog ugyldighet, vil være hjemlet i avtaleloven § 36 om ikke annen ugyldighetsgrunn kan påvises.

Dette spørsmålet hører under en nærmere og mer omfattende gjennomgang å ta stilling til.

7.2. Spørsmål om erstatning

I den grad Sykkylven kommune lider tap så er det naturlig å drøfte vilkårene for erstatning. Her synes å være klar årsakssammenheng mellom bankens handlemåte og kommunens inngåtte avtaler. Banken synes på flere punkt å måtte sidestilles med en skadevolder. Her er flere tapsbringende og "skadelige" utvikling hadde sannsynligvis ikke hadde inntrådt om banken hadde fulgt regelverket som gjelder for bankens virksomhet.

8. Kommuneadvokatens råd, den bestilte rapporten fra investeringsrådgiver

Det er opplyst at kommunen har vært bistått av advokat Reidar Andresen.

Jeg kan imidlertid ikke se at kommunens juridiske hjelper har berørt særlig de spørsmål som forholdet til Nordea innbyr til i den situasjonen kommunen har stått. Det fremkommer at advokaten har tilrådd å sende saken over til Gabler Wassum AS, uten selv å gjøre egne vurderinger. I e-post av 01.04.2011 skriver han bl.a.:

"Basert på det som her fremkommer, er mitt råd nå at vi engasjerer Gabler Wassum AS, herunder at disse avgir en uttalelse før svar avgis fra vår side til Nordea. Dette for å sikre et best mulig presisjonsnivå..."

Dette selskapet har avgitt rapporten "Handel med finansielle instrumenter i Sykkylven kommune", datert 15.08.2011. Men heller ikke Gabler Wassum AS har i denne rapporten særlig inngående drøftet den rettslige stilling i forhold til Nordea Bank Norge ASA sin handlemåte. Det heter at "Sannsynligheten for å vinne frem synes [også] å være beskjeden", uten at dette er begrunnet i annet enn at kommunen nærmest har seg selv å takke. Også dette finner jeg noe underlig all den stund foretaket trekker frem følgende hovedprofil på sin hjemmeside:

Som ledende pensjons- og investeringsrådgiver er Gabler Wassum opptatt av å være bidragsyter i diskusjoner som omhandler tema innenfor vårt virksomhetsområde.

Jeg må presisere det forbehold at her kan det være informasjon som Gabler Wassum AS har gitt kommunen, som jeg til nå ikke er blitt kjent med.

Investeringsrådgiverens konklusjon er imidlertid at "På denne bakgrunn kan det fremstå som lite fordelaktig å bestride de inngåtte avtaler".

Gabler Wassum AS har imidlertid ikke berørt det forhold at rammeavtalen først ble sendt fra Nordea til banken ca. 4 måneder etter at siste avtalen ble inngått. Det er en åpenbar mangel ved rapporten at dette synes å være oversett. Den sentrale avtalerettslige virkningen av disse forhold sees i alle fall ikke drøftet. Jeg merker meg ellers at rapporten ikke er signert av advokat, men av seniorkonsulent Lasse Sørensen som i oppdragsavtale av 07.04.2011 oppgis å være siviløkonom. Hvilken juridisk vurdering sakskomplekset har fått hos Gabler Wassum AS er derfor usikkert.

I disse spørsmålene er imidlertid de avtalerettslige sidene særlig betydningsfulle. Det kan likevel se ut som om Gabler Wassum AS ikke har undergitt spørsmålene en særlig grundig gjennomgang med henvisning til loven, forvaltningspraksis, rettspraksis, juridisk teori osv. slik som vanlig.

9. Foreløpig konklusjon

Det er reist spørsmål om hvordan Sykkylven kommune, i kraft av å ha plikt til å forvalte fellesskapets verdier på en trygg måte, har utredet og løst gyldighets- og ansvarsspørsmålene i

forhold til den annen avtalepart, verdipapirforetaket Nordea, i forbindelse med salget av kompliserte finansielle produkt.

Undertegnede syn er at disse sentrale spørsmålene ikke kommer særlig godt fram i det som til nå er forelagt Sykkylven kommunestyre. Argumentasjon og vurderinger av om kommunen bør vurdere å bestride gyldigheten av de inngåtte avtaler, og ellers vurdere å fremme slike krav som følger av ugyldigheten og bankens handlemåte for øvrig, har ikke hatt hovedfokus. Alternativet til ansvar synes å være at banken dokumenterer at lovens krav er blitt oppfylt, gjerne etter at de ulike spørsmålsstillinger er blitt utredet og besvart også av motparten, dvs. Nordea Bank Norge ASA.

Banken bør etter mitt syn få stilt de spørsmål og presentert de krav som det er naturlig at Sykkylven kommune må stille i sakens anledning. Jeg presiserer at nærværende notat gjør ikke krav på å være fullstendig i så måte, men det peker på en del forhold som kommunen bør utrede og ta selvstendig standpunkt til.

Flere forhold peker i retning av ansvar for verdipapirforetaket. Disse kan ikke sees isolert fra gyldighetsspørsmålet.

Finanstilsynets og Finansdepartementets praktisering av loven er sentrale rettskilder som ikke er undersøkt.

Jeg presiserer at mine syn i nærværende notat er foreløpige.

Kjetil Kvammen
advokat

SUNNMØRE
KONTROLLUTVÅLSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalet i
Sykkylven kommune

Dato: 27.02.2013

SAK 03/13
ORIENTERING OM KOMMUNEREKNESKAPEN 2012

Som vedlegg følger:

- Urevidert rekneskap 2012

Kommunekneskapen viser eit meirforbruk (underskot) på 5.323.893 kroner og akkumulert meirforbruk (underskot) på 42.904.127 kroner.

Det blir lagt opp til at rådmannen gir ei orientering.

Harald Rogne
dagleg leiar

År 2012

Urevidert rekneskap

BUDSJETT- OG REKNESKAPSSKJEMA 1 A - DRIFTSREKNESKAPEN

	Rsk 2012	Bud 2012 Korrigert	Bud 2012 Opphavl	Rsk 2011	Rsk 2010
Skatt på inntekt og formue	158 991 058	156 189 000	156 189 000	147 663 741	157 531 191
Ordinært rammetilskot	193 133 319	192 258 000	192 258 000	177 543 100	107 684 507
Skatt på eigedom					
Andre direkte eller indirekte skattar	170 614	120 000	120 000	170 614	169 417
Andre generelle statsstilskot	13 194 554	17 371 000	12 659 000	10 432 326	35 270 247
Sum frie disponible inntekter	<u>365 489 545</u>	<u>365 938 000</u>	<u>361 226 000</u>	<u>335 809 781</u>	<u>300 655 362</u>
Renteinntekter og utbytte	14 777 589	7 784 000	7 784 000	15 222 725	18 682 985
Gevinst finansielle instrument (Omløpsmidlar)		5 979 200	5 979 200		
Renteutgifter, provisjonar og andre finansutgifter	18 997 788	18 006 500	19 678 500	19 590 182	22 405 221
Tap finansielle instrument (Omløpsmidlar)	2 853 258			16 463 379	11 235 133
Avdrag på lån	13 594 329	13 585 000	14 000 000	11 800 321	12 000 000
Netto finansinntekter/-utgifter	<u>20 667 786</u>	<u>17 828 300</u>	<u>19 915 300</u>	<u>32 631 157</u>	<u>26 957 369</u>
Til dekning av tidl. års rekneskapsm. meirforbr.		7 532 200	7 532 200		
Til ubundne avsettingar					
Til bundne avsettingar	1 371 911	210 000	210 000	2 296 444	2 528 486
Bruk av tidl. års rekneskapsm. mindreforbruk					
Bruk av ubundne avsettingar				19 249	20 742
Bruk av bundne avsettingar	1 942 238	992 300	440 000	1 374 308	1 210 788
Netto avsettingar	<u>-570 327</u>	<u>6 749 900</u>	<u>7 302 200</u>	<u>902 886</u>	<u>1 296 955</u>
Overført til investeringsrekneskap/-budsjett	1 488 297	4 237 500	1 680 000	5 872 912	1 218 789
Til fordeling drift	<u>343 903 789</u>	<u>337 122 300</u>	<u>332 328 500</u>	<u>296 402 826</u>	<u>271 182 249</u>
Sum fordelt til drift (frå skjema 1B)	<u>349 227 683</u>	<u>337 122 300</u>	<u>332 328 500</u>	<u>302 308 854</u>	<u>277 480 055</u>
Mindreforbruk/Meirforbruk (-)	<u>-5 323 893</u>			<u>-5 906 028</u>	<u>-6 297 806</u>

BUDSJETT- OG REKNESKAPSSKJEMA 1B - DRIFTSREKNESKAPEN

	Rsk 2012	Bud 2012 Korrigert	Bud 2012 Opphavl	Rsk 2011	Rsk 2010
TIL FORDELING DRIFT frå skjema 1A	343 903 789	337 122 300	332 328 500	296 402 826	271 182 249
<i>Driftsområde</i>					
Kommunestyre	5 177 926	4 785 800	4 784 100	5 030 401	4 178 108
Finansiering	-20 787 253	-23 480 600	-9 084 200	-32 107 214	-23 707 678
Fellesadm. barnehage, styrka tilbod PPT i barnehagane	3 058 586	3 750 000	3 682 500	3 249 093	1 814 250
Vik barnehage	5 195 092	5 842 900	5 717 300	4 257 879	359 578
Tandstad barnehage	2 988 806	2 994 800	2 900 000	2 687 438	841 949
Blakstad barnehage	3 895 838	3 922 300	3 818 000	3 672 653	423 438
Ullavik barnehage	5 861 803	5 573 500	5 422 800	5 386 424	1 045 160
Vikedalen barnehage	5 150 578	5 223 900	4 966 100	4 478 590	282 614
Private barnehagar	24 274 814	23 974 800	23 584 800	20 345 107	21 616 490
Velledalen barnehage					-5 067
James barnehage					
Barnehagesektoren samla	<u>29 425 392</u>	<u>29 198 700</u>	<u>28 550 900</u>	<u>24 823 697</u>	<u>21 894 036</u>
Aure skule	11 819 848	11 144 100	10 194 000	10 852 876	10 270 039
Sørestranda skule	7 925 729	7 809 700	7 495 700	7 313 994	6 727 766
Tandstad skule	6 040 906	6 031 500	5 851 300	5 511 881	5 340 466
Ullavik skule	9 288 464	9 003 800	8 398 200	8 631 852	7 692 449
Velledalen skule	1 906 756	1 655 400	3 292 200	3 331 583	3 159 994
Vik skule	8 198 181	7 820 400	7 589 700	7 576 830	7 093 898
Hundeidvik skule				2 134 102	3 466 911
Ramstaddal skule					783 268
Barneskulane	<u>45 179 885</u>	<u>43 464 900</u>	<u>42 821 100</u>	<u>45 353 117</u>	<u>44 534 791</u>
Ungdomsskule og vaksenopplæring	25 975 471	25 225 100	23 454 600	24 658 123	23 236 455
Felles for skulane	5 813 011	3 705 900	3 745 900	3 535 046	2 994 404
Grunnskulen	<u>76 968 367</u>	<u>72 395 900</u>	<u>70 021 600</u>	<u>73 546 287</u>	<u>70 765 649</u>
Sykkylven bu- og aktivitetssenter	48 033 100	43 684 000	42 384 200	43 717 455	40 278 125
Heimeteneste distrikt	20 211 431	20 256 700	19 879 800	19 514 896	19 074 898
Barne- og familietenestene	37 353 387	36 982 200	54 519 700	54 300 282	51 014 708
Butenestene	24 999 414	24 950 100			
Samhandlingsreforma	8 052 387	9 092 000	9 092 000		
Nav kommune	5 187 058	5 498 300	5 410 600	4 076 287	3 879 371
Helse og sosial	<u>143 836 776</u>	<u>140 463 300</u>	<u>131 286 300</u>	<u>121 608 920</u>	<u>114 247 102</u>
Kultur og kyrkje	13 163 659	12 475 600	12 601 800	13 442 111	13 460 279
Næring	1 130 014	787 000	787 000	513 040	-311 482
Teknisk driftseining	49 200 668	48 536 200	43 485 700	47 352 647	47 167 536
Kommuneleiinga	13 541 189	13 082 900	12 256 000	13 939 884	
Fellestenestene inkl servicetorg	16 570 822	16 794 000	16 098 700	14 905 595	25 302 130
NETTO DRIFTSRAMME ALLE RAMMEOMRÅDA	<u>349 227 683</u>	<u>337 122 300</u>	<u>332 328 500</u>	<u>302 308 854</u>	<u>277 480 055</u>

BUDSJETT- OG REKNESKAPSSKJEMA 2 A INVESTERINGSREKNESKAPEN

	Rsk 2012	Bud 2012 Korrigert	Bud 2012 Opphavl	Rsk 2011	Rsk 2010
Investering i anleggsmidler	18 027 118	43 272 500	43 272 500	86 921 449	39 904 929
Utlån og forskutteringar	4 490 300	5 490 000	2 890 000	1 055 816	1 972 834
Dekning av tidlegare års udekk					
Avdrag på lån	773 124			3 168 628	591 889
Avsetningar	317 268				1 421 567
Årets finansieringsbehov	23 607 810	48 762 500	46 162 500	91 145 893	43 891 220
Finansiert slik:					
Bruk av lånemidler	17 357 336	41 925 000	41 925 000	79 514 894	39 991 488
Inntekter frå sal av anleggsmidler	313 776			247 151	530 819
Tilskot til investeringar				120 000	300 000
Mottekne avdrag på utlån, aksjesal og refusjonar	1 678 231			874 710	1 182 637
Andre inntekter					
Sum ekstern finansiering	19 349 343	41 925 000	41 925 000	80 756 755	42 004 944
Overført frå driftsrekneskapen	1 488 297	4 237 500	4 237 500	5 872 912	1 218 789
Bruk av avsetningar	2 770 170	2 600 000		4 516 226	667 486
Sum finansiering	23 607 810	48 762 500	46 162 500	91 145 893	43 891 220

Udekk/udisponert**BUDSJETT- OG REKNESKAPSSKJEMA 2 B INVESTERINGSREKNESKAPEN**

	Rsk 2012	Bud 2012 Korrigert	Bud 2012 Opphavl	Rsk 2011	Rsk 2010
Til investering i anleggsmidler (sjå skjema 2 A)	18 027 118	43 272 500	43 272 500	86 921 449	39 904 929
Driftsområde					
Felles EDB-utstyr Grunnskulen	439 212	675 000	500 000	168 644	1 462 564
Felles EDB-utstyr kommunen	1 824 052	2 008 000	2 000 000		
Ungdomsskulen	123 547	1 504 000		196 550	
Ny sentrumsskule	267 289	306 500			
Sørestranda skule	4 067 571	14 109 000	7 000 000	64 029 645	
Vik barnehage, vognskur	12 300	240 000			
Rådhus	168 375	636 000		1 012 929	
Sykkylven bu- og aktivitetssenter	185 014	1 309 000		326 684	
Musikkbinge				672 399	
Kultur og kyrkje	300 000	3 300 000	1 300 000	679 988	
Lysløype	322 330	75 000		1 397 118	
Teknisk driftseining	9 051 063	17 428 000	32 272 500	6 001 839	39 292 344
Haugsetvegen	1 056 693	1 077 000		8 398 268	
Ny brannbil				701 511	
Brann- og redningskorpset	209 672	605 000	200 000	263 824	
Andre investeringar i regi av teknisk					
Fellesutgifter				3 072 049	612 586
Sum fordeit på investering i anleggsmidler	18 027 118	43 272 500	43 272 500	86 921 449	39 904 929

VEDLEGG 3 - BALANSEREKNESKAPEN

Rsk 2012

Rsk 2011

Rsk 2010

Rsk 2009

Rsk 2008

EIGEDELAR

Anlegsmidler	1 103 352 104	1 087 218 467	1 008 306 332	943 585 091	890 040 435
Faste eigedomar og anlegg	585 944 472	587 002 301	520 653 231	498 917 275	478 784 787
Utstyr, maskinar og transportmidlar	17 236 277	16 284 900	12 305 345	10 463 936	8 295 568
Utlån	41 973 708	40 872 553	40 551 439	39 954 627	41 570 466
Aksjar og lutar	48 887 090	46 307 383	46 159 970	46 007 136	43 465 921
Pensjosmidlar	409 310 556	396 751 329	388 636 346	348 242 117	317 923 692
Omløpsmidlar	69 915 067	93 459 671	85 996 701	61 549 131	69 380 672
Materialbeholdning					
Kortsiktige fordringar	25 186 617	30 572 231	26 023 376	25 761 768	27 185 778
Premieavvik	41 159 827	46 156 381	34 759 912	26 885 443	29 730 875
Sertifikat					
Obligasjonar					
Kasse og bankinnskot	3 568 623	16 731 059	25 213 413	8 901 920	12 464 018
SUM EIGEDELAR	1 173 267 171	1 180 678 138	1 094 303 033	1 005 134 222	959 421 107

EIGENKAPITAL

Eigenkapital	-71 156 767	-132 148 641	-190 373 673	-192 438 023	-204 142 977
Disposisjonsfond	-791 980	-791 980	-811 229	-831 972	-816 877
Bunde driftsfond	-7 848 890	-8 322 228	-7 416 030	-6 041 584	-7 686 760
Ubunde investeringsfond	-6 489 883	-8 942 785	-10 649 738	-10 371 669	-15 900 574
Bunde investeringsfond	-679 216	-776 204	-3 569 540	-3 150 277	-1 640 242
Rekneskapsmessig mindreforbruk					
Rekneskapsmessig meirforbruk	42 904 127	37 580 234	31 674 206	25 376 400	21 253 838
Uinndekka i investeringsrekneskapen					8 930 374
Likviditetsreserve					2 299 823
Kapitalkonto	-106 208 838	-158 853 590	-207 559 254	-205 376 835	-208 306 559
Endring av rekneskapsprinsipp som påverkar AK (Drift)	492 981	492 981	492 981	492 981	-2 276 000
Endring av rekneskapsprinsipp som påverkar AK (invest)	7 464 931	7 464 931	7 464 931	7 464 931	

GJELD

Langsiktig gjeld	-1 016 841 177	-951 420 115	-841 402 210	-762 680 445	-699 199 895
Ihendehavarobligasjonslån					
Sertifikatlån					
Pensjonsforpliktingar tilsette	-532 776 760	-466 988 254	-403 916 400	-368 777 177	-334 065 640
Andre lån	-484 064 417	-484 431 861	-437 485 810	-393 903 268	-365 134 255
Kortsiktig gjeld	-85 269 227	-97 109 382	-62 527 150	-50 015 754	-56 078 235
Kassekredittlån					
Anna kortsiktig gjeld	-85 269 227	-97 109 382	-62 527 150	-50 015 754	-56 078 235
Premieavvik					
SUM EIGENKAPITAL OG GJELD	-1 173 267 171	-1 180 678 138	-1 094 303 033	-1 005 134 222	-959 421 107

Balanserekneskapen - framhald

MEMORIAKONTI	Rsk 2012	Rsk 2011	Rsk 2010	Rsk 2009	Rsk 2008
<u>Memoriakonti</u>					
Ubrukte lánemíðlar	24 032 465	27 389 801	44 989 695	28 806 752	21 800 582
Andre memoriakonti					
Motkonto for memoriakontiane	-24 032 465	-27 389 801	-44 989 695	-28 806 752	-21 800 582

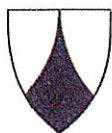
Sykkylven 31.12.12

15.02.2013

Arild Bergstrøm
økonomisjef/fagsjef rekneskap

Bjørg Rabbevåg
fagleiar rekneskap

Ole-Johan Lillestøl
rådmann

VEDLEGG 4 - ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT

	Rsk 2012	Bud 2012 Korrigert	Bud 2012 Opphavl	Rsk 2011	Rsk 2010
Driftsinntekter					
Brukarbetalingar	15 069 589	14 635 900	14 876 900	14 245 395	13 394 738
Andre sals- og leigeinntekter	15 090 444	15 117 900	15 117 900	15 366 058	14 696 042
Overføring med krav til motyting	52 286 085	27 424 500	23 162 000	58 926 650	60 678 644
Rammetilskot	193 133 319	192 258 000	192 258 000	177 543 100	107 684 507
Andre statlege overføringar	13 194 554	17 371 000	12 659 000	10 432 326	35 270 247
Andre overføringar	1 391 534	210 000	210 000	1 036 750	865 552
Skatt på inntekt og formue	158 991 058	156 189 000	156 189 000	147 663 741	157 531 191
Eigedomsskatt					
Andre direkte og indirekte skattar	170 614	120 000	120 000	170 614	169 417
Sum driftsinntekter	449 327 198	423 326 300	414 592 800	425 384 633	390 290 338
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	232 635 340	218 723 700	217 112 100	220 072 877	207 166 557
Sosiale utgifter	63 530 583	57 314 400	56 897 700	54 021 692	52 553 631
Kjøp av varer og tenester som inngår i komm. tenesteprod	59 135 671	44 397 800	43 972 700	55 811 069	53 302 749
Kjøp av tenester som erstattar komm. tenesteproduksjon	49 890 698	39 334 000	38 944 000	43 854 175	23 838 598
Overføringar	29 145 460	35 409 700	29 437 800	19 407 608	31 702 702
Avskrivningar	16 665 145	16 665 500	12 161 000	15 913 293	15 719 023
Fordelte utgifter	-1 324 513	-662 000	-662 000	-1 341 037	-1 408 655
Sum driftsutgifter	449 678 383	411 183 100	397 863 300	407 739 678	382 874 603
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-351 186	12 143 200	16 729 500	17 644 956	7 415 734
Finansinntekter					
Renteinntekter og utbytte	14 777 589	7 784 000	7 784 000	15 222 725	18 682 985
Gevinst finansielle instrument (Omløpsmidlar)		5 979 200	5 979 200		
Mottatte avdrag på utlån	64 537	45 000	45 000	27 053	96 466
Sum eksterne finansinntekter	14 842 126	13 808 200	13 808 200	15 249 777	18 779 451
Finansutgifter					
Renteutgifterog låneomkostningar	18 997 788	18 006 500	19 678 500	19 590 182	22 405 221
Tap finansielle instrument (Omløpsmidlar)	2 853 258			16 463 379	11 235 133
Avdragsutgifter	13 594 329	13 585 000	14 000 000	11 800 321	12 000 000
Utlån	116 634	65 000	65 000	84 374	55 915
Sum eksterne finansutgifter	35 562 009	31 656 500	33 743 500	47 938 256	45 696 269
Resultat eksterne finanstransaksjonar	20 719 883	17 848 300	19 935 300	32 688 479	26 916 818
Motpost avskrivningar	16 665 145	16 692 500	12 188 000	15 913 293	15 719 023
NETTO DRIFTSRESULTAT	-4 405 923	10 987 400	8 982 200	869 770	-3 782 061
Interne finanstransaksjonar					
Bruk av tidl. års rekneskapsm. mindreforbruk					
Bruk av disposisjonsfond				19 249	20 742
Bruk av bundne fond	1 942 238	992 300	440 000	1 374 308	1 210 788
Bruk av likviditetsreserve					
Sum bruk av avsetningar	1 942 238	992 300	440 000	1 393 558	1 231 530
Overført til investeringsrekneskap/-budsjett	1 488 297	4 237 500	1 680 000	5 872 912	1 218 789
Avsett til dekking av tidl.års reknesk.m. meirforbruk		7 532 200	7 532 200		
Avsetningar til disposisjonsfond					
Avsetningar til bundne fond	1 371 911	210 000	210 000	2 296 444	2 528 486
Avsetningar til likviditetsreserven					
Sum avsetningar	2 860 208	11 979 700	9 422 200	8 169 356	3 747 275
Udisponert (overskot)	-5 323 893				
Til inndekking seinare år (underskot)					6 297 806
Mindreforbruk/Meirforbruk (-)	-5 323 893			-5 906 028	

VEDLEGG 5 - ØKONOMISK OVERSIKT - INVESTERING

	Rsk 2012	Bud 2012 Korrigert	Bud 2012 Opphavl	Rsk 2011	Rsk 2010
INVESTERINGSDELEN					
Inntekter					
Sal av driftsmidler og fast eiendom	313 646			247 151	530 819
Andre salsinntekter					
Overføringer med krav til motytting	1 007 290			237 000	
Statlege overføringer					
Andre overføringer				120 000	300 000
Renteinntekter, utbytte og elgaruttak					
Sum inntekter	<u>1 320 936</u>			<u>604 151</u>	<u>830 819</u>
Utgifter					
Lønnsutgifter	228 151			63 587	
Sosiale utgifter	51 890			10 591	
Kjøp av varer og tenester som inngår i komm. tenesteprod	13 533 226	34 317 900	34 389 900	67 408 107	30 825 622
Kjøp av tenester som erstatter komm. tenesteproduksjon					
Overføringer	2 751 990	7 454 600	7 382 600	15 361 811	6 661 813
Renteutgifter, provisjonar og andre finansutgifter	1 461 861	1 500 000	1 500 000	4 077 353	2 417 494
Fordeelte utgifter					
Sum utgifter	<u>18 027 118</u>	<u>43 272 500</u>	<u>43 272 500</u>	<u>86 921 449</u>	<u>39 904 929</u>
Finansransaksjonar					
Avdrag på lån	773 124			3 168 628	591 889
Utlån	1 720 000	2 890 000	2 890 000	902 302	1 820 000
Kjøp av aksjar og lutar	2 770 300	2 600 000		153 514	152 834
Dekking av tidlegare års udekk					
Avsetningar til ubundne investeringsfond	317 268				530 819
Avsetningar til bundne fond					890 748
Sum finansieringsransaksjonar	<u>5 580 692</u>	<u>5 490 000</u>	<u>2 890 000</u>	<u>4 224 444</u>	<u>3 986 290</u>
FINANSIERINGSBEHOV	<u>22 286 874</u>	<u>48 762 500</u>	<u>46 162 500</u>	<u>90 541 742</u>	<u>43 060 400</u>
Dekka slik:					
Bruk av lån	17 357 336	41 925 000	41 925 000	79 514 894	39 991 488
Sal av aksjar og lutar	130				
Mottekte avdrag på utlån	670 941			637 710	1 182 637
Bruk av tidlegare års udisponert					
Overført frå driftsrekneskap/-budsjett	1 488 297	4 237 500	4 237 500	5 872 912	1 218 789
Bruk av disposisjonsfond					
Bruk av ubundne investeringsfond	2 770 170	2 600 000		1 706 953	252 750
Bruk av bundne fond				2 809 273	414 736
Sum finansiering	<u>22 286 874</u>	<u>48 762 500</u>	<u>46 162 500</u>	<u>90 541 742</u>	<u>43 060 400</u>

Overskot (-)/Udekk/manglande finansiering

SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalet i
Sykkylven kommune

Dato: 27.02.2013

SAK 04/13
ORIENTERING OM REGELENDRINGAR

Som vedlegg følgjer:

- eINFO 13/1

Saka blir lagt fram til orientering.

Harald Rogne
dagleg leiar

eINFO 13/1 – Lov- og forskriftsendringer for styrket egenkontroll

Rett før jul ble det fastsatt en rekke lov- og forskriftsendringer med relevans for egenkontrollen i kommunal sektor. Endringene er i hovedsak en oppfølging av rapporten «85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane» fra desember 2009, jf. [eINFO 09/25](#). Endringene var på [høring](#) (forslag til endringer i kommunelova og enkelte andre lover (egenkontrollen i kommunane m.m)) i 2011. NKRFs [høringsuttalelse](#) av 11. september 2011 omhandlet også ulike forhold som KRD ikke hadde fulgt opp.

I pkt. 1 nedenfor følger en tematisk gjennomgang av lovendringene (i *kursiv*) med utfyllende kommentarer (innrykket). Forskriftsendringene (i *kursiv*) blir gjennomgått og kommentert (innrykket) i pkt. 2.

1. Lovendringer

I tillegg til kommuneloven berører de omtalte endringene IKS-loven og hvitvaskingsloven. De ble vedtatt av Stortinget 11. desember 2012 ([lovvedtak 33 \(2012-2013\)](#)). Endringene i kommuneloven § 50 nr. 1 andre punktum og IKS-loven § 22 andre ledd andre punktum trer i kraft fra 1. januar 2014. For de øvrige endringene er det foreløpig ikke bestemt noe tidspunkt for ikrafttredelse.

1.1 Kommunelovens bestemmelser om kontrollutvalg

§ 17 nr. 2 tredje punktum skal lyde:

Når det er avgjort at valg som nevnt i første og annet punktum er gyldige, foretas valg av formannskap eller fylkesutvalg, ordfører eller fylkesordfører, varaordførere og *kontrollutvalg* for den nye valgperioden.

Endringen innebærer et krav om at kommunestyret må velge kontrollutvalget på sitt konstituerende møte (jf. tilråding 1).

§ 17 nr. 3 første punktum skal lyde:

Kommunestyre og fylkesting, formannskap, fylkesutvalg og *kontrollutvalg* trer i funksjon fra det konstituerende møte.

Endringen slår fast at det nyvalgte kontrollutvalget trer i funksjon fra det konstituerende møtet i kommunestyret (jf. tilråding 1).

§ 77 nr. 2 skal lyde:

Utelukket fra valg er ordfører, fylkesordfører, varaordfører, medlem og varamedlem av formannskap og fylkesutvalg, medlem og varamedlem av kommunal eller fylkeskommunal nemnd med beslutningsmyndighet, medlem av kommuneråd eller fylkesråd, *medlem og varamedlem av kommunestyrekomité og fylkestingskomité etter § 10 a* og ansatte i kommunen eller fylkeskommunen.

Norges Kommunerevisorforbund
– på vakt for fellesskapets verdier

Postadresse:
Postboks 1417 Vika
0115 OSLO

Besøksadresse:
Munkedamsveien 3B, 3. etg.

Telefon: 23 23 97 00
E-post: post@nkrf.no
Web: www.nkrf.no

Org.nr.: 975 450 694
Kontonr.: 1450.12.70424

Endringen innebærer ikke et nytt unntak fra valg til kontrollutvalget, jf. koml. § 10 a nr. 2. Tilføyelsen er pedagogisk motivert og medfører at alle unntakene for valg til kontrollutvalget nå er samlet i én bestemmelse i kommuneloven (jf. tilråding 6).

§ 77 nr. 8 blir oppheva.

Nåværende nr. 9 til nr. 11 blir nr. 8 til nr. 10.

(8. Kontrollutvalgets møter holdes for lukkede dører dersom ikke utvalget selv har bestemt noe annet. Dersom møtet holdes for åpne dører, skal dørene likevel lukkes dersom utvalget skal behandle opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt. § 31 nr. 3 siste punktum gjelder tilsvarende.)

Endringer medfører at møtene i kontrollutvalget som hovedregel blir åpne, og at kommunelovens saksbehandlingsregler for folkevalgte organer i kap. 6 også blir gjeldende for kontrollutvalget (jf. tilråding 8).

1.2 Kommunelovens økonomibestemmelser

§ 48 nr. 5 andre punktum skal lyde:

Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre *betryggende kontroll* og en høy etisk standard i virksomheten.

Kommunene skal i årsberetningen redegjøre for arbeidet med intern kontroll i virksomheten. Kommunal- og regionaldepartementet foreslo opprinnelig ikke å lovfeste et slikt krav, men etter høringsrunden fremmet departementet likevel forslag om det for Stortinget (jf. tilråding 25 og 26).

§ 50 nr. 1 skal lyde:

Kommuner og fylkeskommuner kan ta opp lån for å finansiere investeringer i bygninger, anlegg og varige driftsmidler til eget bruk. *Det kan ikke tas opp lån etter første punktum for den delen av anskaffelseskost som tilsvarer rett til kompensasjon for merverdiavgift etter lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv.* Det kan kun tas opp lån til tiltak som er ført opp i årsbudsjettet.

Lovendringen har sammenheng med omleggingen av regnskapsføringen av merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer, som fra 2014 skal inntektsføres i investeringsregnskapet, jf. forskrift om årsregnskap og årsberetning § 3 åttende ledd. Fra samme tid blir dermed låneadgangen begrenset til å omfatte kommunens netto anskaffelseskost.

§ 50 nr. 7 bokstav b blir oppheva.

Nåværende bokstav c blir bokstav b.

(b. Kommunens eller fylkeskommunens likviditetslån eller benyttet trekkrettighet etter nr. 5, skal være gjort opp senest når årsregnskapet³ fastsettes. Når kommunestyret eller fylkestinget vedtar at et regnskapsmessig underskudd skal fordeles, kan løpetiden for likviditetslånet forlenges tilsvarende den maksimale periode for inndekning av underskuddet.)

Avdragsbestemmelsene knyttet til likviditetslån blir dermed opphevet. Dette er begrunnet i at bestemmelsen er overflødig da lovbestemmelsene om økonomisk balanse og kravet til likviditetsstyring i kommuneloven § 52 er tilstrekkelig til å sikre de hensyn bestemmelsen var ment å ivareta. Adgangen til å ta opp likviditetslån etter § 50 nr. 5 berøres imidlertid ikke av denne lovendringen.

1.3 Kommunelovens bestemmelser om kommunale foretak

§ 29 nr. 4 skal lyde:

Bestemmelsene gjelder ikke for kommunale eller fylkeskommunale foretak, jf. kapittel 11. Bestemmelsene i §§ 30 nr. 4, 31 og 31 a og 36 til 38 a kommer likevel til anvendelse.

Endringen innebærer at kommunelovens hovedregler om åpne møter og ev. lukking av møter også blir gjort gjeldende for styremøter i foretakene.

§ 65 nr. 3 andre punktum skal lyde:

Et flertall av de ansatte ved foretaket kan kreve at inntil en femtedel av styrets medlemmer med varamedlemmer velges av og blant de ansatte.

Endringen er ment å harmonisere ordlyden i tråd med annen tilsvarende lovgivning.

§ 68 nr. 5 blir oppheva.

Nåværende nr. 6 til nr. 9 blir nr. 5 til nr. 8.

(5. Styrets møter holdes for lukkede dører dersom ikke kommunestyret eller fylkestinget har bestemt noe annet i vedtektene. Dersom styrets møter holdes for åpne dører, skal dørene likevel lukkes dersom styret skal behandle opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt. § 31 gjelder tilsvarende.)

Denne endringen henger sammen med endringen i § 29 nr. 4 foran.

§ 71 nr. 2 skal lyde:

Daglig leder skal sørge for at foretaket drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at det er gjenstand for betryggende kontroll.

Endringen er ment som en presisering av gjeldende rett når det gjelder daglig leders helhetlige ansvar for den interne kontrollen i foretaket (jf. tilråding 36).

1.4 Kommunelovens bestemmelser om selskapskontroll

Overskrifta til § 80 skal lyde:

§ 80 Innsyn og undersøkelser i selskaper

Overskriften er endret for å dekke paragrafens innhold (jf. tilråding 67).

§ 80 første ledd skal lyde:

I interkommunale selskaper etter lov 29. januar 1999 nr. 6, i interkommunale styrever etter § 27 og i aksjeselskaper der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer, har kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg og revisor rett til å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for deres kontroll, så vel fra selskapets daglige leder som fra styret og den valgte revisor for selskapet. I den utstrekning det finnes nødvendig, kan kontrollutvalget og kommunens revisor selv foreta undersøkelser i selskapet.

Endringen medfører at virkeområdet utvides til også å omfatte egne rettssubjekter organisert som interkommunalt samarbeid etter koml. § 27. Det samme gjelder for aksjeselskaper heleid direkte og/eller indirekte av kommuner, fylkeskommuner og interkommunale selskaper (jf. tilråding 66).

1.5 Lov om interkommunale selskaper

§ 18 tredje ledd blir oppheva.

Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

(Dersom selskapets budsjett forutsetter tilskudd fra deltakerne, er budsjettet ikke endelig før kommune- eller fylkeskommunedeltakernes budsjetter er behandlet etter kommuneloven § 45 nr. 4, for så vidt angår tilskuddet.)

Vilkåret om at budsjettet for IKS dersom det forutsetter tilskudd fra deltakerne ikke er endelig før deltakerkommunenens årsbudsjett er fastsatt, oppheves. Dette er begrunnet med at kravet om budsjettendringer etter § 19 ivaretar dette behovet.

§ 20 første ledd siste punktum skal lyde:

I økonomiplanen skal det inngå en oversikt over selskapets samlede gjeldsbyrde og utgifter til renter og avdrag i planperioden.

§ 20 siste ledd blir oppheva.

(Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om økonomiplanens innhold.)

Endringene i § 20 innebærer at kravet til å opplyse om garantiansvar blir opphevet for å bringe bestemmelsen i samsvar med garantiforbudet i § 22. Videre oppheves forskriftshjemmelen for økonomiplan. Noen slik forskrift er ikke gitt. Endringene får dermed ingen praktisk betydning.

§ 21 første ledd andre punktum blir oppheva.

(Departementet kan i særlige tilfeller dispensere fra forbudet.)

Muligheten til å dispensere fra forbudet mot å bruke inntekter ved salg av anleggsmidler til driftsformål oppheves for å harmonisere IKS-loven med kommuneloven.

§ 22 skal lyde:

§ 22 Lån, garantier og finansiell risiko

Selskapet kan bare ta opp lån dersom dette er fastsatt i selskapsavtalen. Dersom selskapet skal kunne ta opp lån, skal avtalen inneholde et tak for selskapets samlede låneopptak.

Selskapet kan ta opp lån for å finansiere investeringer i bygninger, anlegg og varige driftsmidler til eget bruk, og for å konvertere eldre lånegjeld. Det kan ikke tas opp lån etter første punktum for den delen av anskaffelseskost som tilsvarer rett til kompensasjon for merverdiavgift etter lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. Selskapet kan ta opp likviditetslån eller inngå avtale om likviditetstrekkrettighet.

Dersom en av deltakerne er underlagt reglene i kommuneloven § 60, skal selskapets vedtak om opptak av lån eller vedtak om langsiktig avtale om leie av bygninger, anlegg og varige driftsmidler som kan påføre selskapet utgifter utover de fire neste budsjettår, godkjennes av departementet.

Selskapets samlede lånegjeld etter andre ledd første punktum skal avdras med like årlige avdrag. Gjenstående løpetid for selskapets samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for selskapets anleggsmidler ved siste årsskifte.

Selskapets likviditetslån eller benyttet trekkrettighet etter andre ledd tredje punktum skal være gjort opp senest når årsregnskapet fastsettes. Foreligger det regnskapsunderskudd som etter økonomiplanen skal dekkes over flere år, kan løpetiden for likviditetslånet forlenges tilsvarende inndekningsperioden.

Selskapet kan ikke stille garanti eller pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser.

Selskapet skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at det innebærer vesentlig finansiell risiko, og under hensyn til at selskapet skal ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall.

Avtale i strid med bestemmelsene i første, tredje og sjette ledd er ugyldig.

Bestemmelsene om låneopptak og avdrag på lån er i stor grad harmonisert med tilsvarende bestemmelser i kommuneloven § 50, med unntak av adgangen til bruk av lånefond. Lovgiver har likevel funnet grunn til at bestemmelsene om avdrag på likviditetslån skal videreføres for IKS.

§ 27 skal lyde:

§ 27 Selskapets regnskap

Selskapet har regnskapsplikt etter regnskapsloven. Det kan i selskapsavtalen bestemmes at selskapet i stedet skal avgi regnskap etter kommunale regnskapsprinsipper. *Selskapet har bokføringsplikt etter bokføringsloven.*

Regnskapet og årsberetningen fastsettes av representantskapet. *Styret fremlegger forslag til årsregnskap og årsberetning.*

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om årsregnskapet for interkommunale selskaper.

Lovendringene slår fast at IKS har bokføringsplikt etter bokføringsloven. Det vil også omfatte bokføringsforskriften, herunder eventuelle relevante bransjekrav i forskriften kapittel 8. Videre slås det fast at det er selskapets styre som er ansvarlig for å avlegge årsregnskap og årsberetning. Endelig er forskriftshjemmelen endret til å omfatte både regnskapsavleggelse etter regnskapsloven og etter kommunale regnskapsprinsipper.

Det forventes at endringene i IKS-loven følges opp med endringer i forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper.

1.6 Hvitvaskingsloven

§ 4 andre ledd nr. 1 skal lyde:

1. statsautoriserte og registrerte revisorer, samt revisor som er ansvarlig for revisjon av regnskapet for kommune eller fylkeskommune, samt for kommunalt og fylkeskommunalt foretak, i samsvar med nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. lov om kommuner og fylkeskommuner § 78 nr. 8,

Endringen medfører at oppdragsansvarlige *regnskapsrevisorer* etter kommuneloven får samme plikter etter hvitvaskingsloven (jf. §§ 17 og 18) som statsautoriserte og registrerte revisorer (jf. tilråding 82). NKRF fikk ikke gjennomslag for sitt syn om at dette også bør gjelde for oppdragsansvarlige *forvaltningsrevisorer*.

2. Forskriftsendringer

Alle forskriftsendringene ble fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 6. desember 2012 og trådte i kraft fra 1. januar 2013.

2.1 Kontrollutvalgsforskriften

§ 4 første ledd skal lyde:

Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning. *Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukket møte i kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer. Kommunestyret eller fylkestinget kan bestemme, i forskrift eller for ett enkelt møte, at kontrollutvalget ikke har rett til å være til stede i lukket møte i kommunestyret eller fylkestinget.*

Denne endringen medfører at kontrollutvalget som hovedregel har rett til å være til stede i kommunens folkevalgte organer.

§ 13 annet ledd skal lyde:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. *Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger,*

med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

For å sikre at planen for gjennomføring av selskapskontroll bygger på et faglig grunnlag medfører denne endringen at det, som for forvaltningsrevisjon, stilles krav om at planen skal baseres på en overordnet analyse.

§ 20 tredje ledd skal lyde:

Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller de som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen. Sekretariatsfunksjonen kan ikke legges til kommunens eller fylkeskommunens administrasjon. Den som utfører revisjonsoppgaver for den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen, kan ikke utøve sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget. Det samme gjelder medlemmer av kontrollutvalget eller kommunestyret eller fylkestinget i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen.

Ordlyden i den første setningen slår fast på prinsipielt grunnlag at sekretariatet skal være uavhengig. Den siste setningen slår fast at verken medlemmer i kontrollutvalget eller kommunestyret i den aktuelle kommunen kan utøve sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget (jf. tilråding 11).

2.2 Revisjonsforskriften

§ 4 fjerde ledd blir opphevet.

(Kontrollutvalget skal ha kopi av brev med påpekninger etter annet ledd.)

Endringen er begrunnet med at den sto i direkte motstrid til annet ledd i samme paragraf. Den inngikk for øvrig ikke i den foran nevnte høringen.

§ 11 tredje ledd blir opphevet.

(Departementet kan gi dispensasjon fra kravet i første og annet ledd.)

Endringen medfører at departementet ikke lenger kan dispensere fra kravene til utdanning og praksis for oppdragsansvarlig revisor (jf. tilråding 42). Underhånden har KRD opplyst at gyldigheten av dispensasjoner som gjaldt ved årsskiftet ikke påvirkes av endringen.

Oslo/Lillehammer, 10. januar 2013
Norges Kommunerevisorforbund

Bjørn Bråthen
Seniorrådgiver

Knut Erik Lie
Seniorrådgiver

**SUNNMØRE
KONTROLLUTVÅLSEKRETARIAT IKS**

Saksbehandlar:
Advokat Kjetil Kvammen

Til
Kontrollutvalet i
Sykkylven kommune

Dato: 25.02.2013

**SAK 05/13
TILTAK I STRANDSONA PÅ SÆTRE, IKORNES – KOMMUNEN SITT TILSYN
OG KONTROLL I MEDHALD AV PLA- OG BYGNINGSLOVA**

Som vedlegg følgjer:

•

1. Innleiing, tidlegare behandling

Det vert vist til tidlegare behandling i kontrollutvalet som i møte den 23.10.2012 ga rådmannen ny frist for å kome med utfyllande uttale i høve saka.

Etter at rådmannen sitt høyringssvar av 07.05.2012 låg føre møtte leiar for Nærings- og utviklingsutvalet (NU), Bjørn Lyngvær, i kontrollutvalet sitt møte 23.10.2012. Seinare har leiaren sendt inn utgreiing datert 19.11.2012 som supplement til rådmannens høyringssvar i høve saka.

Utover dette er nye dokument innhenta til sekretariatet frå både kommunen og fylkesmannen i Møre og Romsdal. Samla sett er vurderings- og avgjerdsgrunnlaget difor no meir utfyllande enn tidlegare. Det må likevel merkast at noko av dette kunne ha kome fram tidlegare dersom rådmannen hadde vore meir grundig og utfyllande i sitt høyringssvar.

2. Plansituasjonen

2.1. Reguleringsplan

I kontrollutvalet sitt møte den 23.10.2012 gjorde leiaren i NU greie for at der finst ein plan for området. Han var usikker på kva for plan dette var, men stadfesta seinare at den har status som reguleringsplan. Kontrollutvalsekretariatet har seinare innhenta meir opplysningar om planen, mellom anna plankartet. I nemnde møte vart dette vist til, men ikkje delt ut. Planen er elles berre så vidt nemnt i tidlegare saksdokument.

Reguleringsplanen som dette gjeld er "Reguleringsplan for del av Knut-garden - Ikornnes", utarbeidd 25.10.1968 for Sykkylven kommune. Kommunen var på dette tidspunktet blitt eigar av det meste av Knut-garden, særleg med tanke på at areala vest for fylkesvegen kunne regulerast til bustadforemål. Planområdet femner også om det stø- og strandarealet på Sætre som denne saka gjeld. Planen, som syner seg å vere stadfesta 04.11.1969 vart utarbeidd under bygningslova av 1965 sitt regime. Den synest å vere mangelfull i høve denne saka når det gjeld detaljeringsgrad, mellom anna fordi den ikkje syner tilkomsten til bustader. Vi går ikkje inn på plankrav etter bygningslova av 1965 eller dei tidlegare behova, men konstaterer at planen frå 1969 ikkje viser noka løysing for så vidt vedkjem den vegen som er bygd av nabo og som er eitt av fleire stridstema i denne saka. Plankartet er elles lagt ved den nye uttalen datert 19.11.2012 frå leiaren i NU. Føresegnene til planen er så langt ikkje innhenta

Ein kan trygt slå fast at planen frå 1969 ikkje er oppdatert slik den burde og berre delvis gjennomført / etterlevd opp gjennom åra. Den einaste endringa ein kan sjå er manuell fargelegging utfrå arealformåla bygge- og friområde i kommunedelplanen.

Ein kopi av det opprinnelege plankartet med tittelblad følgjer som **vedlegg 1**, to framlagde fargelegde versjonar som **vedlegg 2** og **3**.

2.2. Disposisjonsplan / detaljplan / bebyggelsesplan for tilkomst

Den 03.10.1989 teikna Sykkylven kommune ny tilkomst til gnr. 40 bnr. 17, Harald Stave. Planen innebar samtidig ei viss løysing for naboeigedomen, den såkalla "Breivikhytta". Konrad Johnsen hadde same året tatt over denne eigedomen etter Marit Telstad Breivik. Plandokumentet frå 1989 har eit avvik i høve nemnde reguleringsplan som på den tid skulle vere gjeldande. 1989-planen synest å vere meir i samsvar med aktuell veg slik den ligg i dag. Imidlertid vart denne vegen etter det opplyste ikkje bygd på dette tidspunktet. Vegutløysinga fekk eigedomen etter det opplyste først etter hausten 1993 då noverande eigar, Kjell Stave vart eigar av "Breivikhytta", bnr. 16.

Plan- og bygningslova av 1985 hadde reglar både for detaljplanar som var reguleringsplanar og bebyggelsesplanar (kap. VII). Det er uklart korleis saksbehandlinga var for denne planen, m.a. om den vart kunngjort og om den vart vedtatt av kompetent planorgan i kommunen, m.a. bygningsrådet. Status for planen er difor uklar. Kopi av planen følgjer som **vedlegg 4**.

2.3. Kommuneplan

Av betydning for saka må og nemnast kommunedelplanen frå 08.07.1997, revidert m.a. 03.02.2011. Arealformål og ein del av vegføringa framgår av dette plandokumentet. Prinsippet om at nyare plan går framom eldre og at dette er ein overbyggande plan som til vanleg har rettsverknad gjer at den må leggest til grunn. Imidlertid er den grovmaske kommunedelplanen ikkje eigna for avklaring av mange detaljløysingar.

Ein konstaterer forøvrig at kommunedelplanen har ei noko anna vegløysing i vest enn den gamle reguleringsplanen frå 1969, då kommunedelplanen synest meir i tråd med disposisjonsplanen frå 1989, jfr. **vedlegg 5**.

Det kan stillast spørsmål om planlegginga har vore så å jour med utviklinga som lova krev.

Vegen langs stranda heiter i dag Strandvegen.

3. Litt meir om saka si bakgrunn

Saka har elles bakgrunn i ein privatrettsleg tvist mellom følgande grunneigarar:

- Gnr. 39 bnr. 16: Kjell Stave
Kjell Stave hadde ønske om kjørbar tilkomst til sin eigedom. Dessutan hadde han ønske om å fylle ut i fjøra, nokon tilstrekkeleg grunn for dette ønsket er ikkje opplyst.
- Gnr. 39 bnr. 4: Olav og Kristin Vik Sætre.
Desse hadde ønske om å byggje opp att eit naust som var gitt rettar i frå 1905 i form av m.a. bruksrett til stø over grunn som seinare vart tilhøyrande bnr. 16.

Interessekollisjonen skuldast langt på veg manglande respekt for gjeldande plan- og bygningsregelverk. Det er her naturleg å trekkje fram neglisjering av søknads- og løyveplikta i lova. Vidare har grensene for fast eigedom og bruk skapt uklare tilhøve. Denne tilstanden har medverka sterkt til eskalering av konflikten mellom private.

I eigenskap av plan- og bygningsmynde tar korkje Sykkylven kommune som førsteinstans for vedtak, eller fylkesmannen som klageinstans, i prinsippet stilling til privatrettslege tvistar. Men slik usemje kan gripe inn i forvaltninga av plan- og bygningsreglane på ein slik måte at plan- og bygningsmynda somme gonger må ta eit standpunkt som berører privatrettslege stridstema. Vi oppfattar det slik at det her må utøvast eit skjøn.

4. Dei ulike tiltaka på bnr. 16

I 1994 bygde Kjell Stave kjørbar tilkomst utan å søkje om løyve. Tiltaket skjedde ikkje berre innafor eigne grenser då veg også vart opparbeidd på kommunen sin grunn. Samtidig med at det vart bygd veg over bnr. 16 vart det og bygd veg vidare vestover til nausta. Heller ikkje dette tiltaket var det søkt om og som grunngeving vart oppgjeve at vegen var meint å vere midlertidig.

Det har truleg ikkje skjedd nemneverdige tiltak på aktuell veg etter dette, slik at kartet som syner veglinja i dag gjev eit nokolunde rett bilete av den omtala vegbygginga.

5. Ulovleg utfylling i fjøra

Angiveleg som ein reaksjon på familien Sætre si naustbygging i 2006 fylte Stave masser i sjøkanten. Det er oppgitt at det var tale om ei ca 19,5 m lang fylling i ca. 1,6 m høgde.

Med denne utfyllinga vart det ikkje tatt omsyn til familien Sætre sin bruksrett til stø og det vart heller ikkje her søkt løyve / dispensasjonar i høve plan- og bygningslova og anna regelverk før arbeida blei utførde.

Tiltaka medførte at utfyllinga kom svært nær Sætre sine naustdører, kanskje så nær som 1 m frå desse og vanskeleggjorde utnyttinga av naustet og tilkomsten til dette.

Sætre klaga og kommunen reagerte med stopppordre og krav om søknad frå tiltakshavar Stave.

Den 07.05.2007 avslo Sykkylven kommune Stave sin dispensasjonssøknad / søknad om etterfølgjande godkjenning av utfyllinga.

Kommunen si grunngjeving var i hovudsak:

- uklare eigedomstilhøve / eigedomsgrenser
- fyllinga hadde vakse over tid sidan 1993 – 94
- fyllingsarbeida var i strid med vedtatt arealbruk. Både i 1969-planen og i kommunedelplanen er dette strandarealet vist som friområde

Kommunen ga elles Stave pålegg om tilstelling av eldre fylling og opprydding av ny fylling i fjøra.

Merknad 1

Gjennomgangen viser at Sykkylven kommune har reagert med enkeltvedtak på dei ulovlege tiltaka.

Då kommunen sitt vedtak av 07.05.2007 vart klaga inn for fylkesmannen, kom dei privatrettslege sidene i tvisten relativt tydeleg fram. Dette gjaldt m.a. tilhøvet til eigedomsgrensene.

Ved vedtak av 16.10.2007 opprettheld fylkesmannen det avslaget kommunen hadde gitt i mai same året. Fylkesmannen uttalar at ein då har vurdert om omsøkt tiltak kunne godkjennast i høve plan- og bygningslova (dåverande lov av 1985).

Den 05.11.2007 fekk Stave frist av kommunen til å rydde opp i fjøra. Familien Sætre meinte på si side at oppryddinga ikkje var god nok så lenge Sætre framleis var hindra i tenleg tilkomst til det nye naustet sitt.

NU ser ut til å ha lagt seg på eit mellomstandpunkt i tvisten då utvalet den 07.05.2008 godkjende oppryddinga under føresetnad av at "dei fire øvste steinane vest for naustet" blei flytta 0,5 m mot nordvest.

Sætre på si side klaga på dette med den grunngjeving at utfyllinga framleis ville kome i konflikt med deira rett frå 1905 til "fornøden baadstø".

Merknad 2

NU sitt nemnde vedtak og klagen illustrerer godt den privatrettslege konflikta. Kommunen hadde her ingen reguleringsplan som kunne tene som verktøy for å angi tiltaka i høve til grensene for naustet si stø slik denne var definert gjennom tidlegare heimelspapir. Det var heller ikkje muleg for kommunen å ta standpunkt til om fyllinga var utført i strid med Sætre sin bruksrett. NU gjorde difor eit vedtak som skulle hindre den mest openberre urimelegheita.

I si behandling 08.10.2008 av klaga viser fylkesmannen også til at "fornøden baadstø" må definerast gjennom privatretten. Når det gjeld tilbakeføringa av støa synest fylkesmannen å vere samd med kommunen i at dette er eit tiltak av mindre omfang som kan "passere" i medhald av (dåverande) plan- og bygningslov § 116 b.

Merknad 3

Det kan med dette leggast merke til, og bør vektleggast, at tilhøvet til § 116 b er vurdert av kommunen. Det vil ikkje vere aktuelt for kontrollutvalet å ha noka meining om utfallet av vurderinga, dvs. resultatet av skjønsutøvinga, så lenge sakshandsamingsreglane er følgde og konklusjonen ikkje er åpenbert urimeleg. Det er dette siste som kan stillast spørsmål ved dersom det er slik at normal naustbruk var hindra. Men kommunen sitt styringsverktøy, reguleringsplanen, avklarar ikkje kven som her hadde rett.

6. Privatrettslege avklaringar

Ved dom av 03.04.2009 fastslo jordskifteretten Sætre sin rett til 5 m stø og steinvor på bnr. 16. Dermed var eit langvarig privatrettsleg stridstema ute av verda.

Sætre krevde no at naboen Stave vart pålagd å rydde / lage til att støa i samsvar med dei rettane som framgår av jordskifteretten sin dom, samt å senke vegbanen og fjerne vassrøyret som leiar overflatevatn inn mot naustveggen. Sætre har seinare kritisert Sykkylven kommune for ikkje å "handheve" jordskifteretten sin dom.

Merknad 1

Krenking av privat eigedomsrett i naborettslege tilhøve er normalt ikkje ei sak for plan- og bygningsmyndigheitene. På det privatrettslege området vil kommunen oftast mangle både kompetanse og heimel for å treffe avgjerder og slik vart det vurdert her.

Sykkylven kommune viste til fylkesmannens vedtak av 08.10.2008 og sende saka til fylkesmannen for avgjerd. Sætre hevda på si side at teknisk sjef hadde tatt parti i saka.

Fylkesmannen stadfesta (14.08.2009) avgjerda og viste til at Sætre eventuelt måtte gå til domstolane.

Merknad 2

På dette tidspunktet blir det opplyst at Sætre framleis ikkje får båten sin inn i naustet sitt. Dei privatrettslege eigedoms- og bruksrettstilhøva var no klare. Spørsmålet er om kommunen her burde ha vurdert om, og til tilfelle kva for, verknader dette skulle få for tidlegare vedtak. Det er likevel ikkje noko som tyder på partisk behandling i kommunen.

Ved dom av 05.05.2011 slo tingretten fast at Stave måtte dekke kostnadene ved opprydding av støa. Ansvarsgrunnlaget i saka var skuldansvar. Det vart lagt til grunn at Stave kjende til støretten før han starta utfyllingsarbeida. Plan- og bygningslova var ikkje tema.

Merknad 3

Dommen viser at det økonomiske anvaret for opprydding ikkje var ei sak for plan- og bygningsmyndigheitene.

Då Sætre sin advokat klaga vidare på utforminga av vegen og stø-oppryddinga, viste NU den 03.02.2010, i sak 11/10, til at

- det var gått lang tid sidan vegen vart opparbeidd
- vegen har liten ålmenn betydning

slik at det ikkje var aktuelt å behandle saka.

Gjennom denne uttalelsen låg det ikkje føre eit enkeltvedtak med grunngevingsplikt og klagerett, noko som er påpeika av fylkesmannen den 23.02.2011.

Merknad 4

Sekretariatet legg her merke til at fylkesmannen vurderer tilhøvet til plan- og bygningslova sine handhevingsreglar. Desse framgjekk av § 10-1 og 116 b i plan- og bygningslova fra 1985. I dag lyder den tilsvarande bestemmelsen slik:

§ 32-1. Plikt til å forfølge ulovligheter

Kommunen skal forfølge overtredelser av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven.

Er overtredelsen av mindre betydning, kan kommunen avstå fra å forfølge ulovligheten. Beslutning om dette er ikke enkeltvedtak.

Det må kunne legges til grunn at også kommunen har vurdert desse pliktene som kommunen har etter lova.

7. Eiga sak vedkomande omdisponering av rorbuer m.v.

I 2011 søkte Harald Stave m.fl. om dispensasjon frå reglane i kommunedelplanen og i plan- og bygningslova §§ 1-8, jfr. 19-2. Søknaden gjaldt høve til overnatting i 2. etg. i nausta. Når det gjeld vegen vidare til rorbueene og betongkaia er det uklart korleis Sætre kan vere direkte berørt.

Den 15.11.2011 vedtok kommunen å avslå søknaden. Leiaren i NU opplyser i notatet sitt av 19.11.2012 at søkjarane har avfunne seg med avslaget.

8. Vurderingar

Ein stor del av saksgongen skriv seg frå den uklare gamle bruksretten til stø som vart meir aktuell frå 2006 då Sætre etter løyve bygde opp att naustet. Bruksretten til stø og vor frå 1905 ligg nesten utelukkande på Stave sin eigedom, bnr. 16. Før utskiljing i 1952 var dette same eigedom, dvs. Knut-garden.

Utgangspunktet for Sætre som nausteigar var at det kunne reisast tvil om kva rettar Sætre hadde. Ein kan ikkje laste kommunen eller andre for dette. Vidare var plangrunnlaget spinkelt som grunnlag for tiltak med t.d. veg og særleg når det kom til nabokonflikt.

Stave si planmessige utfylling i fjøra frå ca. 1993 kan ha hatt samanheng med at her kom ei ny nauststø på det friområdet som ligg inntil hans eigedom. Størettane legg beslag på den private strandlina han elles eig.

Når det gjeld vegen på bnr. 16 så synest denne å følgje den uoffisielle planen utarbeidd av kommunen i 1989, likevel slik at planen ikkje løyser alle spørsmål, f.eks. når det gjeld høgder. Bygging innafor ein slik plan må likevel kunne vurderast som unnskyldelig, men dette har det vore lite fokus på. Sekretariatet har heller ikkje høve til å kontrollere det nye naustet opp mot reguleringsplanen, men konstaterer at i 1969 skjer veglina etter reguleringsplanen gjennom det dåverande naustet på Sætre sin eigedom, gnr. 39 bnr. 4.

Sykkylven kommune kunne ha tatt tak i avvik frå planmaterialet vedkomande vegen.

- det er imidlertid eit skjøn kva som er vesentleg avvik
- vi kan ikkje sjå at Sykkylven kommune har avhalde seg frå å vurdere faktiske tilhøve opp mot lova

Med jordskifterettens rettskraftige dom vedkomande eigedoms- og bruksrettstilhøva på staden:

- Sykkylven kommune burde ha vurdert om tidlegare vedtak sto seg i høve til dei nye opplysningane dommen ga – dette ville ha styrka tilliten til at vurderingane var rette
Vidare ville nytt enkeltvedtak kunne ha gitt klagerett og dermed større rettstryggleik

Det kjem ikkje fram i dokumenta kva for plan Sykkylven kommune har styrt etter når det gjeld veg og detaljplan.

- Sykkylven kommune må kritiseras for at aktuell del av den kommunalt utarbeidde reguleringsplanen frå 1969 framleis ikkje er oppdatert i 2008 eller seinare sjølv om den ville få aktualitet for ålmenta

Med svakt planverktøy vart styringa av konflikta i høve til plan- og bygningslova vanskeleg. Ein å jour reguleringsplan med tilstrekkeleg detaljnivå ville ha vore ein betre reiskap for styring av veg-tiltaka som vart sette i gong utan godkjenning eller søknad.

Fylkesmannen reiser ikkje kritikk av Sykkylven kommune i nokon av dei framlagde avgjerdene. Og klageinstansen har full prøvingsrett, dvs. kan prøve alle sider ved saka utan å vere bunden bunden til berre å handsame klagaren sine anførslar. Likevel vegrar fylkesmannen seg ofte for å gripe inn i det lokale sjølvstyre.

9. Høyringsvar, jfr. kommunelova § 77 nr. 6

Det er viktig at administrasjonen sine kommentarar er fullstendige. Sekretariatet ser at saka kunne vore betre belyst tidlegare. Sjølv om Nærings- og utviklingsutvalet sin leiar ikkje har rett til høyringsvar etter kommunelova § 78 tredje ledd så har den tilført ny informasjon.

10. Planstrategi

Saka gir eit døme på at det vart overlate til private partar å løyse spørsmål som ein ikkje finn forventna svar på i eit utilstrekkeleg kommunalt planmateriale. Kommunen har ansvar for kommunal planlegging.

Dette gir grunn til å minne om pbl. § 10-1 som er ny i plan- og bygningslova av 2008. Etter denne kan kommunestyret også avgjere om ein gjeldande arealplan, f.eks. reguleringsplan, bør reviderast.

11. Konklusjon og framlegg til vedtak

Dei ulike spørsmåla i saka grip langt inn i plan- og bygningsregelverket. Det skjøn som forvaltninga utøver på dette feltet er berre lite eigna for etterprøving av eit kontrollutval. I desse sakene bør utvalet avgrense seg til å sjå på avgjerder som klart er i strid med lova og der det frie skjønnet kan vere ugyldig. Imidlertid inngår dette i prøvingstemaet i klagesaker som kontrollutvalet ikkje kan overprøve. Kontrollutvalet er ikkje ein klageinstans.

Kontrollutvalssekretariatet har etter dette følgjande framlegg til

vedtak:

1. I tillegg til høyringssvaret av 07.05.2012 frå rådmannen er det mottatt nye faktiske opplysningar frå Nærings- og utviklingsutvalet sin leiar, samtidig som meir fullstendig informasjon er innhenta frå m.a. fylkesmannen.
2. Sykkylven kommune kunne ha vurdert spørsmål i den konkrete saka på nytt og gjort enkeltvedtak etter at relevante privatrettslege tilhøve var rettskraftig avgjorde.
3. Lite detaljerte og til dels motstridande planvedtak synest å ha vanskeleggjort offentlegrettsleg styring av fleire av konfliktpunkta i saka.
4. Kontrollutvalet tar til vitande dei nye opplysningane i saka, som elles blir å stille i bero.

Harald Rogne
dagleg leiar

TEGNFORKLARING

Vedlegg 1

REGULERINGSGRENSE

BYGGELINJE

TOMTEGRENSE

BOLIGBEBYGGELSE

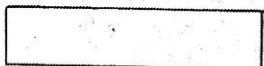
OFF. BEBYGGELSE, INSTITUSJONER

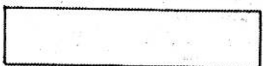
FELLESAREAL

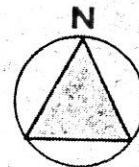
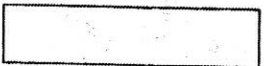
FRIOMRÅDE

VEGER M. BREDDE, STIGNINGSFORHOLD
OG KURVATUR

GANGVEGER

SYKKYLVEN KOMMUNE

REGULERINGSPLAN FOR DEL AV

KNUTGARDEN-IKORNNES

ANDERSSON & SKJÅNES A-S (ASA)

REV.

MÅL.

TEGN.

NR.

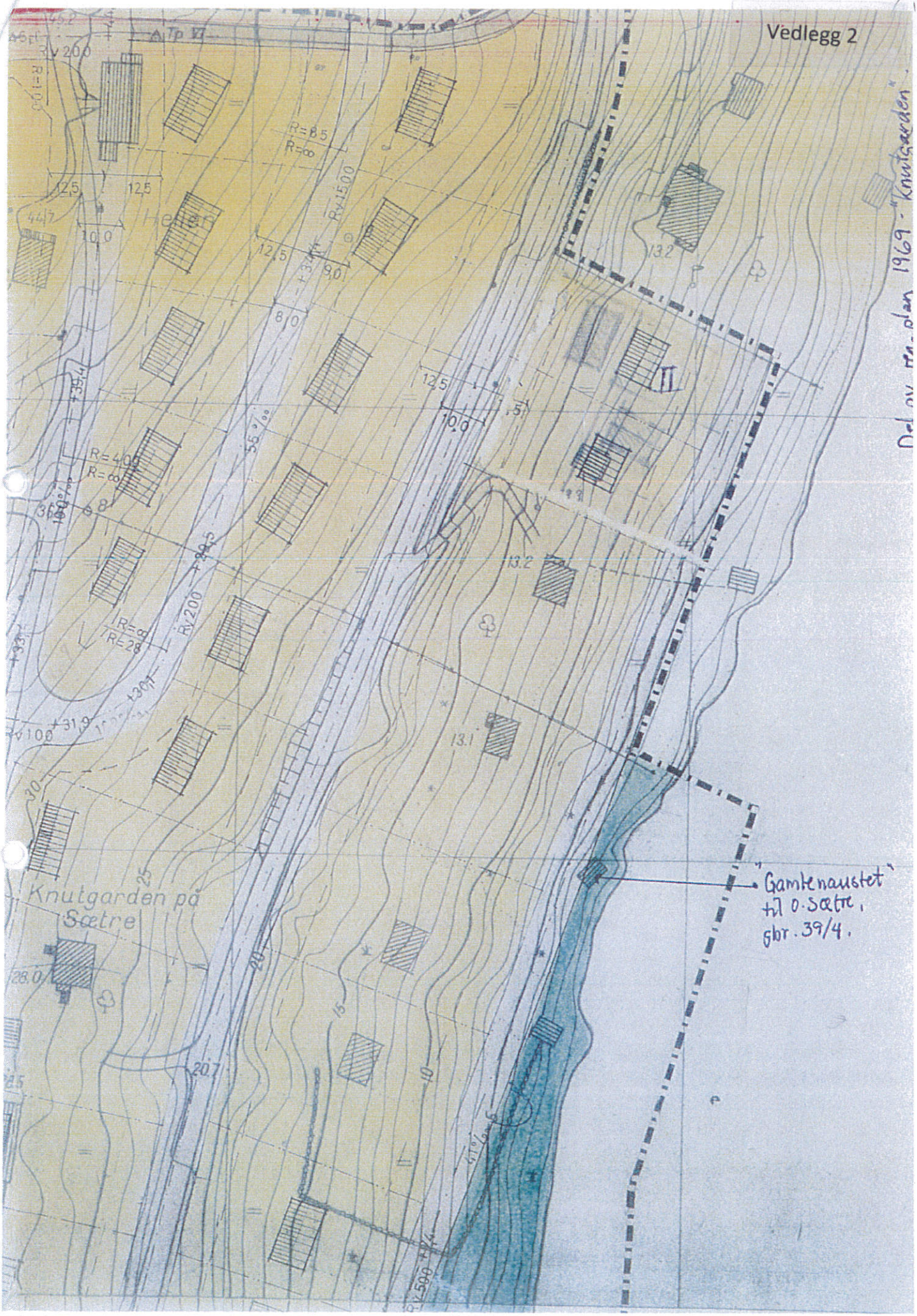
1 : 1000

15-04

SANDVIKA, 25. OKT. 1968

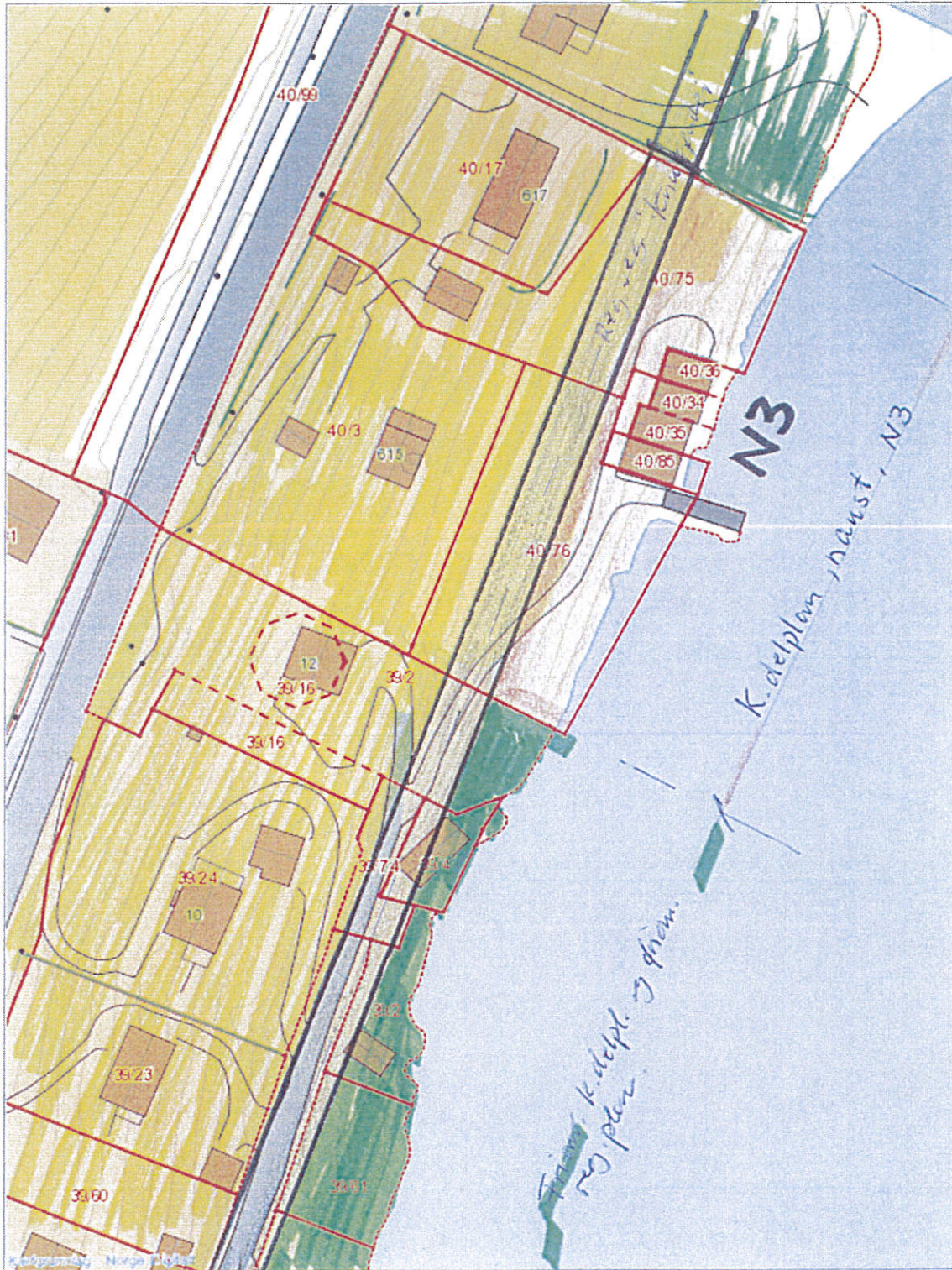

Del av m.m.-plan 1969 - "Knutgarden"

Knutgarden på Sætre

Gamle naustet til O. Sætre, gbr. 39/4.

Målestokk = 1:1000

VEG TIL HARALD STAVE M.FL.

M 1:1000

SYKKYLVEN KOMMUNE, TEKNISK ETAT.

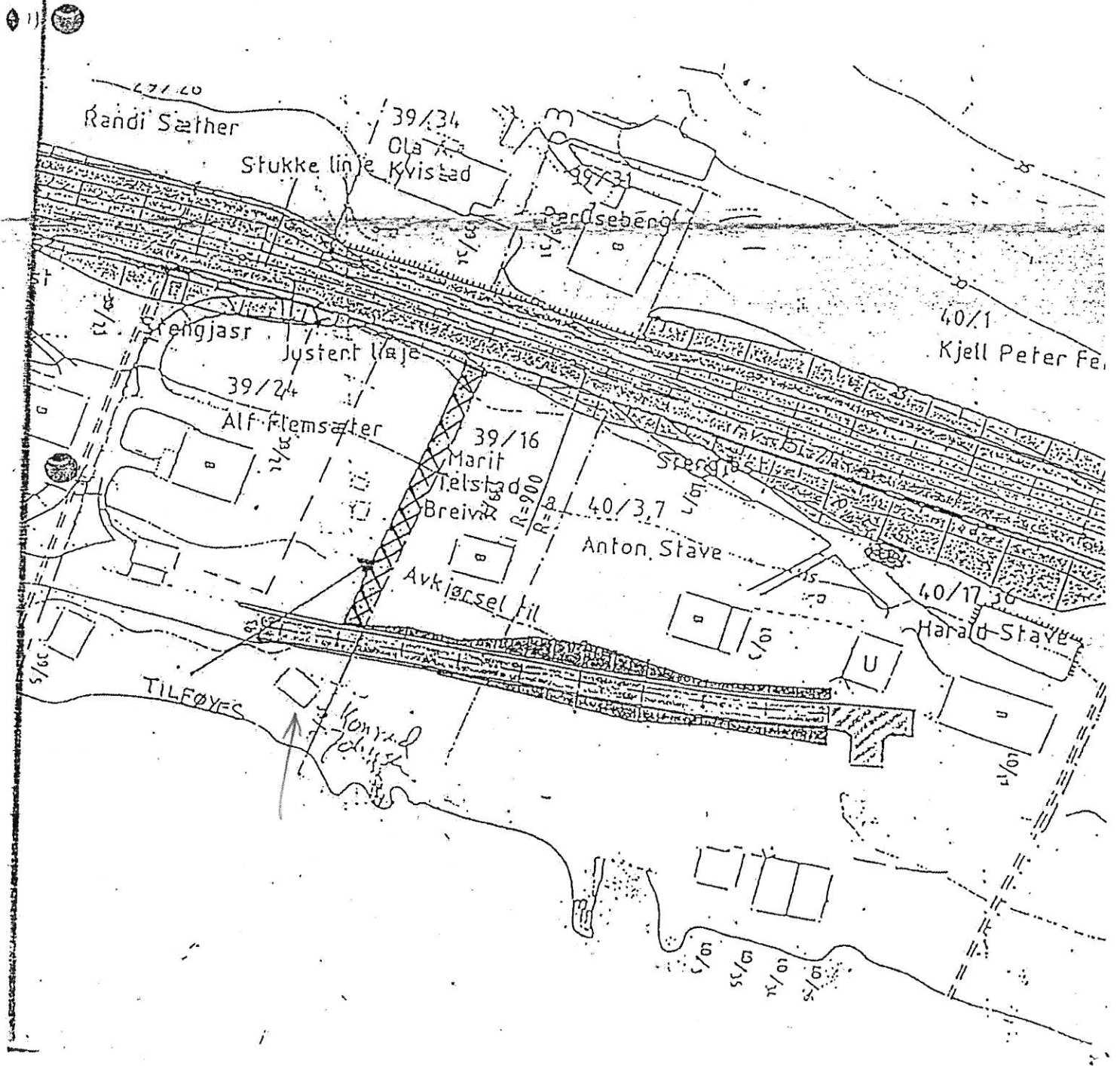
3.10.89. I.S.

VEGAREAL

SKJÆRING/FYLLING

F/N

K-deltplan

Rev. 03.02.2011

NU SINE MERKNADER / KOMMENTARAR TIL KONTROLLUTVALSAK 31/12:

Generelt til saksframstillinga

NU si handsaming av dei omtala tilhøva har blitt vurdert av fylkesmannen i 4 ulike samanhengar.

- Fylkesmannen 16.10.07 stadfester kommunen sitt vedtak i sak 97/07,
- Fylkesmannen 08.10.08 stadfester kommunen sitt vedtak i sak 18/08.
- Fylkesmannen 14.08.09 gjer nærare greie for bygningsmynde si oppgåve
- Fylkesmannen 23.02.11 avviser klage på kommunen sitt vedtak i sak 11/10.

I ingen av breva har fylkesmannen kritiske merknader til kommunen si handsaming, ev. mangel på handsaming. Om resultatet var motsett, dvs. at fylkesmannen i fleire, ev. alle, av tilhøva fann å måtte kritisere eller oppheve kommunen si handsaming, kunne ein lettare forstå kontrollutvalet sitt engasjement.

NU vil og nytte fylkesmannen som grunnlag for å forklare kvifor utvalet har valt å ikkje å gå inn i alle deler av dei omtvasta tilhøva. Dette som ei grunngeving i høve til kva som kontrollutvalet synest å meine, jf. kontrollutvalet, særleg saksdel datert 03.10.12. NU ber kommunestyret merke seg at fylkesmannen tilkjennevir likt syn med den tolkinga NU har lagt til grunn.

Siterer frå fylkesmannen 16.10.07:

«Fylkesmannen finn derfor å måtte orientere om at bygningsmyndigheitenes oppgåve er avgrensa til ein kontroll av om omsøkte tiltak er i samsvar med plan- og bygningslovgivinga jf pbl. § 95, nr.2. Ei fastsetting av kvar eigedomsgrensa mellom dei to eigedomane går fell dermed utanfor bygningsmyndigheitenes kompetanse etter plan- og bygningslova og må løysast etter privatrettslege regler».

Vidare, fylkesmannen 08.10.08:

« Innleiingsvis finn fylkesmannen grunnlag for å presisere at bygningsmyndigheitenes oppgåve er å sjå til at tiltak ikkje er i strid med plan- og bygningslovgivinga. Bygningsmyndigheitene har ikkje kompetanse til å avgjere privatrettslege forhold. Fylkesmannen har dermed ikkje høve til å avklare forhold vedrørande klagars rett til nausttomt og «fornøden baadstø».

Og så, fylkesmannen 14.08.09:

« Sætre synes å meine at bygningsmyndigheitene no har ei plikt til å pålegge Stave å lage til støa i samsvar med jordskifterettens dom. Dette er ei privatrettsleg sak. Som presisert i vårt vedtak av 08.10.08 er bygningsmyndigheitenes oppgåve å sjå til at tiltak ikkje er i strid med den offentlegrettslege plan- og bygningslovgivinga. Bygningsmyndigheitenes myndigheit er avgrensa til dette og vi har dermed heller ikkje heimel for å gå inn å gi pålegg om at ein jordskiftedom vert følgt opp. Det som har vore bygningsmyndigheitenes oppgåve i føreliggande sak er å sjå til at den ulovlege fyllinga vart retta i samsvar med krava i plan- og bygningslova. Det forhold at restane av den ulovlege fyllinga i etterkant av vår avgjerd har vist seg å vere i strid med Sætres rett til stø., endrar ikkje det forhold at det ut frå plan- og bygningslovgivinga er greitt at fyllinga ligg der. Dette inneber likevel

ikkje at det privatrettsleg sett er i orden at restane av fyllinga ikkje vert fjerna . Dersom partane sjølve ikkje blir enige om løysing av dette, vil ein kunne gå til domstolane.»

NU har såleis prøvd å unngå å gå inn i det som vart vurdert til å vere av «privatrettsleg karakter» . NU meiner (fortsatt) at dei her har vurdert saka rett, jf. og det fylkesmannen skriv.

NU ser at alt skjønn kan utøvast med ein viss grad av ulikskap. Men NU tek ikkje sjølvkritikk på utvist skjønn i aktuelle saker.

Til einskildformuleringar / einskildtilhøve nemnde til sak 31/12

- Til kontrollutvalet si innstilling til kommunestyret:

NU meiner det ikkje er grunnlag for den uroa kontrollutvalet uttrykkjer i pkt. 1 i tilrådinga til vedtak, jf. her at kompetent organ som fylkesmannen har stadfesta kommunen sine vurderingar/merknader utan å kome med kritiske merknader.

Som det går fram av fylkesmannen sine klageavgjerder, er fylkesmannen sitt vedtak endeleg. NU ser derfor heller ikkje korleis ein ev. på ny skulle «ta fatt» i desse sakene, jf. pkt. 2 i kontrollutvalet sitt vedtak.

NU meiner at kontrollutvalet uansett er for generaliserande når dei i sitt pkt. 1 gjer dette til ein generell uttale retta mot, sit.: «mangelfull oppfølging når det gjeld søknadspliktige tiltak i Sykkylven kommune». NU meiner her at kontrollutvalet ikkje har dekning for sin påstand.

- Til oversendinga frå kontrollutvalet av 25.10.12; sit: « eventuell godkjent reguleringsplan frå 1969 som vart nemnt i møtet». (Ref. møte 23.10.12).

Denne planen er godkjend. Den er omtalar også adv. Kvammen i sitt skriv til kontrollutvalet av 25.06.12, sjå ca midt s 3 av 5. Den har vidare «vore med» i den kommunale saksutgreiinga frå første sak, sjå. td. saksopplysninga, 1. setning, sak 97/07 av 07.05.07 og fylkesmannen av 16.10.07, s 2 av 4, andre avsnitt under merknader, ref.: «gjeldande reguleringsplan, Knutgarden av 04.11.69».

- Kontrollutvalet 03.10.12 s 2, «saksbehandlingsfeil som må tilskrivast svak saksførebuing».

Kontrollutvalet nemner her både NU sak 18/08 og fylkesmannen sitt brev av 14.08.09. Det er uklart kva eksakt som er meint, men igjen: NU sitt vedtak er etterprøvd av kompetent organ (fylkesmannen) . NU utsette endåtil saka den 07.05.08 til dei hadde vore på synfaring 18.05.08, ei synfaring der også partane møtte. Basert på dette gjorde NU så sitt vedtak i seinare møte den 02.07.08, sak 40/08. NU meiner å ha vore godt kjend med tilhøva på staden ved vedtakstidspunktet. Dei faktiske tilhøva var kjende for utvalet. Dette i motsetnad til det kontrollutvalet skriv på s2 i sin saksdel datert 03.10.12. Fylkesmannen stadfesta elles NU sitt vedtak i brev av 08.10.08, vidareført i brev av 14.08.09, - utan kritiske merknader.

- Til kommentarane, pkt. 2.4 i kontrollutvalet si sak:

Det vert her «skapt» eit inntrykk av at der ikkje har vore synfaring. NU vil derfor igjen presisere at dei har vore på synfaring, jf. overståande, NU si handsaming 02.07.08, sak 40/08 med vidare ref. til sak

18/08. I tillegg har m.a. leiar og administrasjonen vore på staden i fleire høve. Veganlegget har vore uendra i denne perioden. I tillegg ligg/låg der føre god biletedokumentasjon. NU meiner derfor også her å ha godt grunnlag for si vurdering.

- Kontrollutvalet 27.06.12, s 2, sit: « Å begrunne ei avgjerd på denne måten verkar usakleg, irrelevant og vilkårlig og neppe i samsvar med den rettstryggleiken ein innbyggjar skal ha».

Det er nærliggande å spørje om at dersom kommunen si handsaming i sak 11/10, NU sitt vedtak av 03.02.10 og NU si klagehandsaming av same sak i møte 01.09.10, sak 39/10, var så slett, kvifor retta fylkesmannen i tilfelle ikkje ein «peikefinger» mot kommunen i sitt brev av 23.02.11.? Fylkesmannen hadde då kommunen si handsaming av nemnde saker til vurdering, og ville nok, om td. den einskilde innbyggjar sin rettstryggleik stod på spel, kommentert dette.

NU gjorde tvert i mot det motsatte. Dei lytta til begge partar. NU utsette klagehandsaminga 28.04.10 (sak 23/10), - for å prøvde å medverke til semje, - for så når dette ikkje lukkast, - å handsame klaga i møte 01.09.10, sak 39/10.

Til NU-sak 23/10, møte 28.04.10, ref. klagehandsaming av sak 11/10, er der gjort slik greie for spørsmåla om ma. vern av strandsona samt den bygde vegen si plassering i høve vedtekne planar. Vegen vart bygd i 1994 dels i det som var regulert vegareal (ref. reguleringsplan for Knutgarden av 04.11.69), og dels i det som i kommunedelplanen (frå 1991 mv) er byggeområde, naustføremål.

NU såg (og ser) det ikkje hensiktsmessig i 2010, ev. i 2012, å gjere meir ut av denne vegsaka, jf. vurderingane i dei nemnde NU-sakene. Til forklaring låg brev av 04.11.09 frå K. Stave. Til det kartvedlegget (merka 03.09.89) som ligg ved kontrollutvalet sitt brev av 25.10.12 merkast at dette er ei skisse, omtala i brev til av 06.05.97 frå Sykkylven kommune v/ plansjef (JF), sit.: « Plan og miljøutvalet har vore på synfaring i området. Utvalet tilrår at tilkomst blir om lag som vist på skisse av 03.10.89, dvs. tilkomst frå aust.» Tydlegare sakshandsaming har ein ikkje funne. Men når det gjeld reguleringsplanen frå 1969 si vegløyising, så vil NU likevel presisere at dei ser det som lite truleg at denne vert å realisere med slik omfang (td. breidde) og med slik trase langs sjøen som er vist i nemnde plan. Dette skjønnnet tilsa at Sætre i 2006 fekk utvide /bygge nytt naust delvis på det her regulert vegarealet. Kommunedelplanen viser då no også «blindveg», med ei avslutning av vegen med ei vegarm opp mot bustadhusa, og ei vegarm ned mot nausta til fam. Stave. Vegen fram til nausta er av lav standard, men vurdert å stette behova for veg til naust. NU finn det rimeleg at denne bruken får halde fram.

- Naust eller rorbu ?

Til spørsmålet om rorbuer vert det til orientering nemnd at alle dei fire eigarane, Oseberg 23.10.12, D. Stave 28.10.12, H. Stave 29.10.12 og A. Stave 30.10.12 har stadfesta bruk til naust. Dette som ei oppfølging til NU sitt vedtak 23.11.11, sak 55/11, om å avslå bruksendring frå naust til rorbu.

- Til bygd betongkai i fjøra

Finn ikkje kommunal sakshandsaming av denne, men har etter det ein kan sjå vore ei utvikling over tid, frå vor til brygge, men kvalitetsheving etter tid og tilhøve, truleg og forsterking pga. sjø og isgang.

- Opparbeiding i april 2012 av det som av kontrollutvalet er omtala som veg frå Breivikhytta

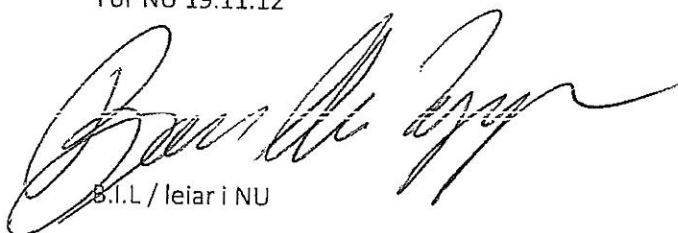
Gjeld truleg gravearbeid på gbr 39/16 ovom huset til Kjell Stave. Først som rydding etter Dagmar, deretter mindre terrengbearbeiding opp mot Sørestrandvegen. Ikkje vurdert av NU, men kommunen v/ t.sjef har etter synfaring vurdert tiltaket til å vere unnateke søknadsplikt, ref. pbl § 20-3 d, samt sak § 4-1 c) pkt. 4 og 6.

- Gravearbeid i juni 2012

Ukjend, men sagt til t. sjef å måtte vere oppankring av (mellombels) flytebrygge.

Heilt til slutt. Det vert og eit spørsmål om kapasitet. Ein klarer ikkje å kontrollere eller etterprøve alle tiltak. Så skal det i kvart tilfelle utøvast eit skjønn. Her kan ein som tidlegare nemnd vurdere sakene ulikt.

For NU 19.11.12

B.L.L / leiar i NU

J.nr. 1376/69 PL.
JML/AM

Oslo, 4. november 1969

ENDRA REGULERINGSPLAN FOR DEL AV IKORNEE (KNUPGARDEN/HELLEN SETRE)
I SYKKYLVEN KOMMUNE.

§ 28 i jfr.

I medhald av § 27 i bygningslova av 18. juni 1965 har Kommunal- og arbeidsdepartementet ved brev av i dag til fylkestilmannen i Møre og Romsdal stadfesta denne reguleringsplanen.

Vidare har departementet stadfesta føresegner i tilknytning til reguleringsplanen.

Planen er teikna inn på dette kartet i samsvar med vedtak av Sykkylven kommunestyre i møte den 12. juni 1969.

Bygn.kontorets
kontroll-nr.

525 / 69

KOMMUNAL- OG ARBEIDSDEPARTEMENTET
Etter fullmakt

Magne Strøm
Magne Strøm

487 76

**SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS**

Kontrollutvalet i
Sykkylven kommune

Dato: 27.02.2013

**SAK 07/13
PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL I SYKKYLVEN KOMMUNE**

Som vedlegg følger

- Plan for selskapskontroll i Sykkylven kommune

OM SELSKAPSKONTROLL

Det første underomgrepet innan selskapskontroll er "eigarskapskontroll". Det er definert i kontrollutvalsforskrifta § 14 første ledd andre leddsetning: "... kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll)." Denne kontrollforma er ikkje djuptgåande og gjeld eigentleg ikkje selskapet, men derimot utøvinga av eigarstyringa. Denne oppgåva kan gjerast av kontrollutvalsekretariatet eller revisjonen.

Det andre underomgrepet er "forvaltningsrevisjon av selskap". Det er omtalt i kontrollutvalsforskrifta § 14 andre ledd. Dette er ein djuptgåande kontroll av selskapet og ettersom denne er definert som revisjon, kan den berre utførast av revisjonen. Forskrifta viser her til definisjonen av forvaltningsrevisjon i revisjonsforskrifta § 7.

Eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon kan seiast å markere to ytterpunkt i selskapskontrollen, på den eine sida kontroll av utøvinga av eigarstyringa, på den andre kontroll av måloppnåing, ressursbruk og liknande i selskapet. Mellom desse ytterpunktta kan det ligge kontrollar av selskap som kombinerer element frå dei to kontrollformene.

1.1 KONTROLL SOM SELSKAPSORGANA SJØLVE ER ANSVARLEGE FOR

Rekneskapane til aksjeselskap og interkommunale selskap blir reviderte av selskapa sin revisor. Her ligg det ein vesentleg kontroll. Revisjonsmeldinga er retta til generalforsamlinga, der representantane for eigarane sit. Andre element i kontrollen internt i selskapet vil vere internkontrollen til dagleg leiar, kontrollen til styret og ein eventuell internrevisjon.

1.2 KVA ER SELSKAPSKONTROLL

I tillegg til den kontrollen som selskapa sjølve driv, er kommunane pålagt å drive kontroll overfor selskapa sine. Selskapskontroll går ut på å vurdere i kva grad kommunen si eigarstyring og verksemda i selskapa er i tråd med vedtektene til selskapet og med vedtaka og føresetnadene til kommunestyret.

Selskapskontroll er ei obligatorisk oppgåve for kontrollutvalet, jf. kommunelova § 77 nr. 5: ”*Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.*” Ein reiskap i selskapskontrollen er det vide innsynet som kommunelova § 80 gir for kontrollutvalet og revisor i kommunalt eigde selskap.

Selskapskontrollen er ei lovfesta kontrollform som samspekar med eigarstyringa elles. Kontrollutvalet har gjennom selskapskontrollen ei sentral rolle overfor kommunen sine aktivitetar som eigar. Utanom selskapskontrollen er eigarrolla i liten grad regulert i lov eller forskrift. Det er derfor opp til kommunane og kommunesektoren sjølv å finne fram til gode måtar å handtere eigarskapen på.

Hovudomgrepet er selskapskontroll, og det dreier seg altså om kontroll med forvaltninga av dei interessene kommunen har i selskap. Definisjonen er den same som i staten, jf. lov om Riksrevisjonen § 9 andre ledd. Selskapskontroll kan romme ulike kontrollar.

Eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon er i utgangspunktet kontrollformer som kan nyttast overfor alle selskap kommunen er medeigar i. Innsynsretten etter kommunelova § 80 er avgrensa til interkommunale selskap og aksjeselskap som er fullt ut eigd av kommunar og fylkeskommunar. I den grad innsyn er naudsynt for å gjennomføre eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon, til dømes om ein treng informasjon som ikkje er tilgjengeleg i offentlege kjelder, vil ein måtte avgrense kontrollen til selskap som fullt ut er eigd ut av kommunar og fylkeskommunar. Kommunelova § 80 gir kommunane innsyn i selskap, men heimlar ikkje i seg sjølv kontroll.

Kontrollutvala har vide fullmakter til å kontrollere selskap som kommunen eig. Reglane om selskapskontroll kom i 2004, og dette er dermed framleis ei ung kontrollform. Selskapskontrollen er obligatorisk ved at kontrollutvalet skal sjå til at slik kontroll blir gjennomført og lage ein plan. Det er likevel valfritt om selskapskontrollen skal omfatte forvaltningsrevisjon.

1.3 ORGANISERING SOM RISIKOFAKTOR

KS har henta inn *Kommunal selskapsstatistikk* i 2009 (Telemarkforskning), som viser at kommunane og fylkeskommunane eig 2600 selskap. Om lag 75 prosent av dei er aksjeselskap. Selskapa har ei omsetning på om lag 100 milliardar kroner. Verdiane dei forvaltar er vanskelegare å anslå, men *Kommunal selskapsstatistikk* ser for seg om lag 300 milliardar kroner. Selskapa har over 50 000 tilsette.

Kontrolldimensjonen bør bli vurdert når kommunen organiserer verksemda si. Generelt bør kommunestyra vere merksame på fordelane og ulempene med dei ulike organisasjonsformene kommunane kan velje blant. Dersom kommunen vurderer å stifte eit kommunalt føretak, bør

kommunestyret vere merksam på at verksemda i føretaket etter gjeldande reglar ikkje er omfatta av internkontrollansvaret til administrasjonssjefen sjølv om føretaket er ein del av kommunen. Dersom kommunen vurderer å lage ei stifting, bør kommunestyret vere merksam på at kommunen ikkje eig stiftinga og kan ikkje kan endre føremålet med stiftinga og har ikkje innsynsrett i stiftinga etter kommunelova § 80.

Samansettinga av styret er viktig i kontrollsamanheng. Endringane i habilitetsreglane frå november 2011 er meint å skape auka rolleklarleik. Endringane går ut på at leiarar og styremedlem i kommunalt eigde selskap blir inhabile når selskapet er part i ei sak som blir behandla i kommunen, sjå nærare om dette i Ot.prp. nr. 50 (2008-2009).

1.4 EIGARSKAPEN MÅ HA EIT FØREMÅL

Det er ein føresetnad for god kontroll med kommunalt eigde selskap at kommunestyret veit kvifor kommunen eig selskapet. Her er mange kommunar på god veg, mellom anna gjennom tilrådingane frå KS Eigarforum. Av Ot. Prop. Nr. 70 (2002-2003) går mellom anna følgjande fram:

For kommunestyret som øverste ansvarlige organ i kommunen vil det også være viktig hele tiden å vurdere om de organisasjonsformer som kommunen har valgt for sin virksomhet, er egnet til å fremme de mål og verdier for kommunens virksomhet som kommunestyret mener er viktige.

Dersom kommunen vel å etablere eit føretak eller eit selskap, må det definerast eit føremål med eigarskapen – både for at selskapa skal kunne skape resultat for innbyggjarane, for at kommunestyra kan drive god eigarstyring, og for at kontrollutvalet skal kunne drive tenleg og naudsynt kontroll. For å halde tritt med utviklinga i selskapa og omgivingane deira bør kommunestyret behandle eigarskapsmeldingar og strategiar for alle selskap og føretak minst ein gong i kvar periode.

1.5 BRUKEN OG NYTTEN AV SELSKAPSKONTROLL

Selskapskontroll kan vere retta mot eigarstyringa til kommunen og mot selskapet. Dersom fleire kommunar går saman om å kontrollere eit selskap dei eig saman, kan dette både teljast som ein selskapskontroll og som ei tinging frå kvart kontrollutval. Desse forholda gjer at ein må vite kva ein spør om når ein kartlegg bruken av selskapskontroll.

1.6 SAMORDNING AV KONTROLLEN I SELSKAP MED FLEIRE KOMMUNAR SOM EIGARAR

I kommunesektoren er det vanleg med interkommunalt samarbeid gjennom selskap som kommunane eig saman. Interkommunale selskap er ei selskapsform som er utforma særskilt for slik verksemd som kommunane samarbeider om, men aksjeselskap som er eigd av fleire kommunar, er også vanleg.

Reglane for selskapskontroll gir kvar eigarkommune store muligheiter til å føre kontroll, men har ikkje føresegnar om samordning av felles kontrollaktivitetar. I og med at selskapskontroll er krevjande, også økonomisk, kan fråver av samordning bli fråver

av kontroll. Dette gjeld særleg for selskapskontroll med forvaltningsrevisjon, som krev fleire timar enn annan selskapskontroll. Fråver av samordning av kontroll av selskapet kan òg innebere sløsing med ressursar dersom dei same tilhøva nyleg er kontrollerte i ein annan selskapskontroll. Det bør vere ein dialog om korleis ein skal drive selskapskontrollen med selskap der fleire kommunar er eigarar. Dette bør vere eit tema allereie når slike selskap blir stifta. Ei løysing er at vedtektene for selskapet seier kven av eigarkommunane som skal ha eit overordna ansvar for å samordne selskapskontrollen gjennom kontrollutvalet sitt. Ei anna løysing er å skrive inn samordning i ein selskapsavtale mellom dei deltakande kommunane. Dette vil sjølvsagt ikkje avgrense dei moglegheitene som dei andre eigarkommunane har til å drive selskapskontroll, men det kan gjere det tydeleg kven som har ansvaret for å ta initiativ til å setje i gang selskapskontroll. Tilsynsansvaret omfattar ikkje verksemd som går føre seg i ein annan kommune.

Kontrollutvalet i vertskommunen vil ha ansvaret for å føre løpande tilsyn med verksemda i (verts)kommunen etter dei vanlege reglane. At delar av verksemda dreier seg om saker der mynde er delegert frå andre kommunar, bør ikkje endre på dette. Etersom kontrollutvalet etter lova utøver tilsynet sitt på vegne av kommunestyret, oppstår det likevel eit spørsmål i samband med det formelle ansvarsområdet til kontrollutvalet. Kommunestyret i vertskommunen har til ein viss grad ikkje høve til å gi instruksar i saker som er delegerte frå andre kommunar. Formelt ville derfor myndigheita til kontrollutvalet vere tilsvarande avgrensa, sidan det får myndet si frå kommunestyret.

Kontrollutvala bør få den informasjonen om selskapa som dei treng for å planleggje selskapskontrollen. Sekretariata har eit ansvar her. Kommunestyret kan etter kommunelova § 80 andre ledd fastsetje føresegner om kva dokument selskapa skal sende til kontrollutvalet og revisor. Det er òg viktig at selskapa sjølve følgjer regelen i kommunelova § 80 tredje ledd:

”Kontrollutvalget og kommunens eller fylkeskommunens revisor skal varsles og har rett til å være tilstede på selskapets generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ.”

1.7 SELSKAP MED BÅDE KOMMUNALE OG PRIVATE EIGARAR

Selskap der det også er private eigarar med, skapar større utfordringar i eit kontrollperspektiv fordi kommunen ikkje har same retten til innsyn som elles. Det vil vere opp til kommunane å syte for at kontrollfunksjonen blir sikra under etableringa av slike selskap.

Kommunane bør utforme gode eigarstrategiar før dei deltek i selskap der private er medeigarar. Kommunen bør vidare vurdere å krevje innsyn slik at kontrollutvalet kan gjennomføre selskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskapet ut frå kommunen sine interesser.

1.8 KONTROLL MED VERTSKOMMUNESAMARBEID

Ansvarsområdet til kontrollutvalet vil i utgangspunktet ikkje bli endra når kommunen blir med i eit vertskommunesamarbeid. Kontrollutvalet har ansvar for å utøve det

løpande tilsynet med verksemda til kommunen på vegne av kommunestyret. Tilsynsansvaret omfattar ikkje verksemd som går føre seg i ein annan kommune.

Kontrollutvalet i vertskommunen vil ha ansvaret for å føre løpande tilsyn med verksemda i vertskommunen etter dei vanlege reglane. At delar av verksemda dreier seg om saker der mynde er delegert frå andre kommunar, bør ikkje endre på dette. Ettersom kontrollutvalet etter lova utøver tilsynet sitt på vegne av kommunestyret oppstår det likevel eit spørsmål i samband med det formelle ansvarsområdet til kontrollutvalet. Kommunestyret i vertskommunen har til ein viss grad ikkje høve til å gi instruksar i saker som er delegert frå andre kommunar. Formelt vil derfor myndet til kontrollutvalet vere tilsvarande avgrensa, sidan det får myndet sitt frå kommunestyret. Departementet legg likevel til grunn at dette ikkje vil innebere at myndet til kontrollutvalet i vertskommunen nødvendigvis må avgrensast tilsvarande. Kontrollutvalet skal i alle høve ikkje overprøve den politiske sida av vedtaka eller kor tenlege ulike vedtak er. Kontrollutvalet vil konsentrere seg om at lover, reglar og avtalar blir følgde. Dette ansvaret vil kontrollutvalet i vertskommunen kunne ha sjølv om kommunestyret i vertskommunen vil ha avgrensa mynde i saker som kjem frå andre kommunar. For å slå fast dette er det teke inn ei føresegn om dette i kommunelova § 28j.

Det kan vidare vere behov for at kontrollutvala i samarbeidskommunane får informasjon om vedtak i vertskommunen etter delegert myndigheit. I samarbeidsavtalen skal det takast inn føresegner om informasjon frå vertskommunen til kvar einskild samarbeidskommune. Kontrollutvalet i samarbeidskommunane vil ha rett til den same informasjonen som den kommunen sjølv får. Kontrollutvalet i samarbeidskommunen vil ha tilgang til all dokumentasjon og all informasjon som samarbeidskommunen får.

Det er ikkje gitt spesielle reglar om revisjon for vertskommunesamarbeid. Det å inngå vertskommunesamarbeid inneber ikkje behov for endringar i regelverket om rekneskap for kvar einskild kommune. Revisjon av rekneskapa i dei aktuelle kommunane kan gjennomførast etter dei vanlege reglane.

Når det gjeld forvaltningsrevisjon, kan det likevel vere tenleg at det blir etablert kontakt om samarbeid mellom deltakarkommunane dersom det skal gjennomførast forvaltningsrevisjon av sjølve vertskommunesamarbeidet.

1.9 OMFANGET AV INNSYNSRETTE

Kommunelova § 80 seier ikkje noko om selskapskontroll med samarbeid etter kommunelova § 27. Kommunen har uavkorta innsyn så lenge samarbeidet ikkje er eige rettssubjekt. Heimelen i kommunelova § 27 blir framleis nytta til ulike type verksemdar som er sjølvstendige rettssubjekt. Kommunelova § 80 gir heller ikkje rett til innsyn i stiftingar som kommunen har teke initiativ til eller er knytt til på annan måte, til dømes gjennom rett til å velje styremedlemmer.

SELSKAPSKONTROLLEN I SYKKYLVEN KOMMUNE

For dei selskapa der kommunen er medeigar saman med andre kommunar må kontrollen koordinerast og selskapskontrollen vil skje i regi av kontorkommunen.

Dei aktuelle selskapa er :

1. Ålesundregionens Interkommunale Miljøsekskap IKS
2. Sykkylven Bustadselskap AS
3. Storfjordterminalen AS
4. Sykkylven Energi AS
5. Sykkylven Eignedomsutvikling AS
6. Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS
7. Sunnmøre regionråd IKS
8. Åknes/Tafjord Beredskap IKS

På bakgrunn av ovanstående blir saka lagt fram for kommunestyret med forslag om slik

innstilling:

Ein selskapskontroll inn mot dei selskapa der Sykkylven kommune er deleigar saman med andre kommunar, blir å koordinere med dei andre eigarane og særskilt kontorkommunen. Forutan eigarskapskontroll kan ein forvatningsrevisjon bli utført dersom det blir vurdert som føremålstenleg. Denne vurderinga blir i første omgang gjort av kontrollutvalet i kontorkommunen. Selskapa er:

1. Ålesundregionens Interkommunale Miljøsekskap IKS (eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon)
2. Sykkylven Bustadselskap AS
3. Storfjordterminalen AS
4. Sykkylven Energi AS
5. Sykkylven Eignedomsutvikling AS
6. Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS
7. Sunnmøre regionråd IKS
8. Åknes/Tafjord Beredskap IKS

Harald Rogne
dagleg leiar